

Сәулет, қала құрылысы және құрылыс
саласындағы мемлекеттік нормативтер
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ

Государственные нормативы в области
архитектуры, градостроительства и строительства
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

АВТОБЕКЕТТЕРДІ ЖОБАЛАУ

ПРОЕКТИРОВАНИЕ АВТОСТАНЦИЙ

ҚР ҚН 3.03-08-2014*
СН РК 3.03-08-2014*

Ресми басылым
Издание официальное

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі
Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер
ресурстарын басқару комитеті

Комитет по делам строительства, жилищно-коммунального
хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства
национальной экономики Республики Казахстан

Астана 2018

АЛҒЫ СӨЗ

1 ӘЗІРЛЕГЕН:	«ҚазҚСҒЗИ» АҚ, «ИННОБИЛД» ЖШС
2 ҰСЫНҒАН:	Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің Техникалық реттеу және нормалау басқармасы
3 БЕКІТІЛГЕН
ЖӘНЕ
ҚОЛДАНЫСҚА
ЕНГІЗІЛГЕН:	Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің 2014 жылғы 29-желтоқсандағы № 156-НҚ бұйрығымен 2015 жылғы 1-шілдеден бастап

Осы мемлекеттік нормативті Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі Уәкілетті мемлекеттік органның рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толық немесе ішінара қайта басуға, көбейтуге және таратуға болмайды

Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігі Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитетінің 2018 жылғы 15 қарашадағы №235-НҚ бұйрығына сәйкес өзгертулер мен толықтырулар енгізілді

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАН:	АО «КазНИИСА», ТОО «ИННОБИЛД»
2 ПРЕДСТАВЛЕН:	Управлением технического регулирования и нормирования Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан
3 УТВЕРЖДЕН (ы)
И ВВЕДЕН В
ДЕЙСТВИЕ:	Приказом Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства Национальной экономики Республики Казахстан от 29.12.2014 № 156-НҚ с 1 июля 2015 года.

Настоящий государственный норматив не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Уполномоченного государственного органа по делам архитектуры, градостроительства и строительства Республики Казахстан

Внесены изменения и дополнения в соответствии с приказом Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан от 15 ноября 2018 года №235-НҚ

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ	IV
1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ.....	1
2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР	1
3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР.....	2
4 МАҚСАТЫ ЖӘНЕ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ ТАЛАПТАР.....	3
4.1 Нормативтік талаптардың мақсаты	3
4.2 Функционалдық талаптар	3
5 ЖҰМЫС СИПАТТАМАЛАРЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР	5
5.1 Негізгі ережелер.....	5
5.2 Сенімділік пен орнықтылықты қамтамасыз ету бойынша талаптар	5
5.3 Өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар	6
5.3.1 Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша жалпы талаптар	6
5.3.2 Адамдарды ғимараттан эвакуациялауға қойылатын талаптар.....	7
5.4 Автобекеттерді пайдалану барысында адамдардың денсаулығын қорғауды қамтамасыз ету бойынша талаптар.....	8
5.4.1 Орналастыруға және аумаққа қойылатын талаптар.....	8
5.4.2 Көлемдік-жоспарлық шешімдерге қойылатын талаптар.....	10
5.4.2.1 Жолаушыларға арналған және қызметтік-техникалық үй-жайлар	10
5.4.2.2 Перрондар мен қалқалар.....	11
5.4.2.3 Есіктерді, терезелер мен баспалдақтарды және лифтілерді жобалау	12
5.4.2.4 Көрнекі ақпараттар, көрсеткіштер мен сызбалар	12
5.4.3 Автобекеттерді пайдалану мен лаңкестікке қарсы қорғаныс кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша талаптар	13
5.4.4 Санитарлық-гигиеналық талаптар	14
5.5 Инженерлік желілер мен жүйелер	14
5.5.1 Су құбыры және канализация	14
5.5.2 Жылыту, желдету және ауа баптау	15
5.5.3 Электрмен қамту және жарықтандыру	15
5.5.4 Байланыс және сигнализация	16
5.6 Халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарының қолжетімділігін қамтамасыз ету бойынша талаптар	17
5.7 Қоршаған ортаны қорғауға қойылатын талаптар.....	18
6 ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ БОЙЫНША ТАЛАПТАР	18
6.1 Энергия тұтынуды азайтуға қойылатын талаптар	18
6.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалануға қойылатын талаптар	19

КІРІСПЕ

Осы «Автобекеттерді жобалау» құрылыс нормалары нормалаудың параметрлік әдісіне сәйкес Қазақстан Республикасының құрылыс саласындағы техникалық реттеу жүйесін реформалау тұжырымдамасына сәйкес әзірленді.

ҚР ҚН «Автобекеттерді жобалауда»:

- нормативтік талаптардың мақсаты;
- функционалдық талаптар;
- жұмыс сипаттамаларына қойылатын талаптар бар.

Қазақстан Республикасының ҚР ҚН құрылыс нормалары «Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдарының және бұйымдардың қауіпсіздігіне қойылатын талаптар» техникалық регламенті. нің дәлелдемелік базасына кіретін нормативтік құжаттардың бірі болып табылады.

Осы құрылыс нормаларының талаптарын орындаудың қолайлы шешімдері ҚР ҚН 3.03-108-2014 «Автобекеттерді жобалау» келтірілген.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

АВТОБЕКЕТТЕРДІ ЖОБАЛАУ

ПРОЕКТИРОВАНИЕ АВТОСТАНЦИЙ

Енгізілген күні - 2015-07-01

1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ

1.1 Осы құрылыс нормалары автобекет ғимараттарын жобалаған кезде оны орналастыру мен аумағына, көлемдік-жоспарлық шешіміне, инженерлік қамтамасыз етілуіне қойылатын талаптарды белгілейді.

1.2 Осы құрылыс нормалары жаңа автобекет ғимараттарын жобалау мен салуға және қолданыстағы автобекет ғимараттарын, сондай-ақ қызмет көрсету мен адамдарды тасымалдау пункттерін реконструкциялауға таратылады.

1.3 Осы құрылыс құжатының талаптары халықаралық және қала маңындағы автобус желілері мен басқа да мақсаттағы вокзалдардың аралық аядамаларын жобалауға таратылмайды.

***2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР**

Осы құрылыс нормаларын қолдану үшін мынадай нормативтік құжаттар қажет:

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 қаулысымен бекітілген «Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдардың қауіпсіздігіне қойылатын талаптар» техникалық регламенті.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 28 тамыздағы № 876 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының террористік тұрғыдан осал объектілерінің тізбесі.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 3 сәуірдегі № 191 қаулысымен бекітілген Террористік тұрғыдан осал, терроризмге қарсы объектілерді қорғау жүйесіне қойылатын талаптар.

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 27 ақпандағы № 156 бұйрығымен бекітілген «Көлік құралдарына және жолаушыларға қызмет көрсету бойынша санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидалары.

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2016 жылғы 29 қарашадағы № 1111 бұйрығымен бекітілген «Ғимараттарда, бөлмелер мен құрылыстарда өрт кезінде адамдарды ақпараттандыру және эвакуациялауды басқару автоматтандырылған өрт белгілері мен автоматтандырылған өрт сөндіру жүйелерімен жабдықтау бойынша талаптар» техникалық регламенті.

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2017 жылғы 23 маусымдағы № 438 бұйрығымен бекітілген «Объектілерді қорғауға арналған өрт техникасының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар» техникалық регламенті.

Ресми басылым

ҚР ҚН 3.03-08-2014*

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2017 жылғы 23 маусымдағы № 439 бұйрығымен бекітілген «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламенті.

ҚР ҚН 2.04-01-2011 Табиғи және жасанды жарықтандыру.

ҚР ҚН 3.01-01-2013 Қала құрылысы. Қалалық және ауылдық елді мекендерді жоспарлау және құрылысын салу.

ҚР ҚН 3.03-01-2013 Автомобиль жолдары.

ҚР ҚН 3.06-01-2011 Ғимараттар мен имараттардың қимылы шектеулі топтар үшін қолжетімділігі.

ҚР ҚН 4.01-01-2011 Ғимараттар мен имараттардың ішкі су құбыры және кәрізі.

ҚР ҚН 4.01-03-2013 Сумен жабдықтау мен кәріздің сыртқы желілері мен имараттары.

ҚР ҚН 4.02-01-2011 Ауаны жылыту, желдету және кондиционерлеу.

ҚР ҚН 4.04-07-2013 Электр техникалық құрылғылар.

ҚР ҚН 5.01-02-2013 Ғимараттар мен имараттардың негіздері.

Ескертпе - Осы мемлекеттік нормативті пайдалану кезінде жыл сайын ағымдағы жылдың жағдайы бойынша жасалған және ай сайын шығарылатын ақпараттық бюллетень-журналына сәйкес келетін «Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы нормативтік құқықтық және нормативтік-техникалық актілердің тізбесі» ақпараттық каталог бойынша сілтемелік құжаттардың қолданылуын тексерген жөн. Егер сілтемелік құжат ауыстырылса (өзгертілсе), онда осы нормативті пайдалану кезінде ауыстырылған (өзгертілген) құжатты басшылыққа алған жөн. Егер сілтемелік құжат ауыстырылмай жойылса, онда оған сілтеме жасалған ереже, сілтемені қозғамайтын бөлігінде қолданылады.

(*Өзгерт.ред. – ҚТҮКШІК 15.11.2018 жс. №235-НҚ бұйрық*)

3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

* Осы құрылыс нормаларында тиісті анықтамалары бар мынадай терминдер қолданылады (*Өзгерт.ред. – ҚТҮКШІК 15.11.2018 жс. №235-НҚ бұйрық*):

3.1 Автомобиль көлігі: Негізгі қызмет саласы автокөлік құралдары мен инфрақұрылымды пайдалана отырып, жолаушыларды, багаждар мен жүктерді және поштаны тасымалдауды ұйымдастыру және жүзеге асыру болып табылатын экономика саласы.

3.2 Сыйымдылығы: Нормативтік талаптарды сақтай отырып, осы алаңда бір мезгілде орналастыруға болатын адам саны.

3.3 Күту залы: Вокзалдағы жолаушылардың ұзақ уақыт болуына арналған орын. Ғимарат құрылымындағы маңызды үй-жайлардың бірі және автобекеттің ажырамас бөлігі болып табылады.

3.4 Қызмет көрсету орны: Ғимараттардың, құрылыстар мен үй-жайлардың және аймақтардың келушілерге қызмет көрсету үшін ұйымдастырылған және жабдықталған бөліктері. Ол жұмыс орнын, қызмет көрсетушілерге арналған орынды, мүмкін – күту орнын қамтиды.

3.5 **Қалқа:** Жолаушыларды атмосфералық жауын-шашын мен күн сәулесінен және радиациядан қорғауға арналған тіреуіштерде (бағаналарда) шатыр түрінде орнатылған, көшелік жылытылмаған конструкция.

3.6 **Аялдама пункті:** Жолаушыларды отырғызып, түсіру үшін автокөліктің тоқтауына арналған жол шетіндегі алқапта жайластырылан аймақ.

3.7 **Перрон:** Жолаушыларды отырғызып-түсіруге арналған автовокзалдың немесе жолаушылар автобекеті алаңының жүргіншілер бөлігінен көтеріңкі, қалқасы бар немесе қалқасыз, жоспардағы түрлі конфигурациялық алаңның бөлігі.

3.8 **Инженерлік тораптар:** Жылумен, газбен, электрмен, сумен жабдықтау және су бұру процесінде тікелей қолданылатын құрылыстар мен коммуникациялар жиынтығы.

3.9 **Отырғызу немесе түсіру постылары:** Перронның жиегіне жолаушыларды отырғызуға және түсіруге арналған автобус тоқтайтын учаске.

3.10 **Вокзал жанындағы алаң:** Автовокзалға жанаса орналастырылған, автовокзалдың қызметіне байланысты қалалық көліктің аялдама пункттері мен жеңіл автокөліктердің тұрақтары орналастырылған, қаланың бас жоспарына қосылған, қала алаңы немесе алаңның бір бөлігі.

3.11 **Өрт сөндірудің сплинкерлік қондырғысы:** Қалыпты жабылған спринклерлік суландырғыштармен жабдықталған, сумен және көбікпен өрт сөндірудің автоматты қондырғысы.

4 МАҚСАТЫ ЖӘНЕ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ ТАЛАПТАРЫ

4.1 Нормативтік талаптардың мақсаты

Нормативтік талаптардың мақсаты – автобекеттер ғимаратының қауіпсіздігін, жолаушылар мен қызметкерлердің өмірі мен денсаулығын және мүліктерді қорғау мақсатында олардың барлық пайдаланылу кезеңінде көтергіш конструкциялардың сенімділігі мен орнықтылығын, сондай-ақ өрттің пайда болу ықтималдығының алдын-алуды, қоршаған табиғи ортаны қорғауды, жолаушылардың мүмкіндігі шектеулі топтары үшін қолжетімділікті, энергетикалық тиімділікті, құрылыс және пайдалану кезінде ресурстарды үнемдеуді қамтамасыз ету.

4.2 Функционалдық талаптар

4.2.1 Автобекеттер мен автовокзалдар ғимараттарында жол жүру билеттерін сату, қол жүгі мен багаждарды сақтау, күту орындарымен қамтамасыз ету, қоғамдық тамақтандыру мен бөлшек сауда пункттері, ана мен бала бөлмесі, ақпараттандыру қызметі және жолаушыларды қауіпсіз тасымалдау және отырғызу мен түсіру үшін жағдай жасалуы тиіс.

4.2.2 Механикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін ғимараттардың негізі мен көтергіш конструкциялары оларды жобалық мерзімнің бойында салу, реконструкциялау мен пайдалану кезінде сыналатын болжамдық жүктемелер мен әсерлер тіркесіміне төзімді болуы тиіс.

4.2.3 Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында автобекеттер ғимараттары өрт ошағын тез анықтау және адамдарды хабарландыру жүйелерімен жабдыкталуға және адамдарды үй-жайлардан тез әрі қауіпсіз эвакуациялауға жағдай жасалынуы тиіс.

4.2.4 Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін автобекет ғимараттарының ішінде және жақын орналасқан құрылыстарда өрт ошағы жайылуының алдын алу бойынша жағдайлар жасалуға тиіс.

4.2.5 Эвакуациялық жолдар мен әкімшілік-тұрмыстық және қызметтік үй-жайлардың шығу жолдары балалары бар жолаушылардың қажетті уақыт ішінде өрт кезінде қауіпсіз аймақтарға (ғимарат маңынан тысқары немесе ғимараттың ішінде) қауіпсіз эвакуациялау мүмкіндігін қамтамасыз етуге тиіс.

4.2.6 Автобекет ғимараттарында күту кезінде ғимаратты пайдалану барысында аумақты көріктендіруді, сәулет-жоспарлау шешімін, санитарлық-гигиеналық талаптарды ескере отырып, жолаушылардың өмірі мен денсаулығын қорғауды қамтамасыз ететін қажетті жайлы жағдайлар жасалуға тиіс.

4.2.7 Автобекет ғимараттарының іргелес аумақтары мен жолаушыларға қызмет көрсету пункттері халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарын қоса алғанда, жолаушылардың автокөлік құралдарына кедергісіз мүмкіндікті қамтамасыз етуді есепке ала отырып, жобалануға және салынуға тиіс.

4.2.8 Автобекет ғимараттарын жобалаған кезде, пайдалану кезіндегі қауіпсіздікті қамтамасыз ететін және мүмкіндігі шектеулі топтарға арналған қажетті жағдайлар мен адамдардың жарақат алу мүмкіндігін болдырмау шаралары қарастырылуға тиіс.

4.2.9 Автобекет ғимараттары жолаушыларға қызмет көрсету мен тасымалдау кезінде, олардың қызмет ету мерзімінің бойында үй-жай ауасында ластаушы заттардың болуына, микроклиматқа, жарықтандыруға, инсоляцияға, күннен қорғанысқа, шуға, дірілге және сәулелеуге байланысты адам денсаулығына қауіп келтірмейтіндей етіп жобалануға және салынуға тиіс.

4.2.10 Автобекет ғимараттарындағы инженерлік жүйелер тұтынылатын энергияның талап етілетін мөлшерінің климаттық жағдайларын есепке ала отырып, ең аз дәрежеде төмен жобалануға және орнатылуға тиіс.

4.2.11 Автобекет ғимараттарын жобалаған кезде әуе және су бассейнінің ластануын болдырмайтын және табиғи ландшафт жоғары деңгейде сақталатын адам өмірі мен еңбегінің санитарлық-гигиеналық шарттарына жауап беретін экологиялық (табиғат қорғау) талаптардың сақталуын қамтамасыз ету керек.

4.2.12 Автобекет ғимараттары мен құрылыстарын салу және пайдалану кезінде қоршаған ортаны қорғауды, энергия тұтынуды үнемдеу мен табиғи ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету қажет.

*4.2.13 Автостанцияларды жобалау кезеңінде объектінің Қазақстан Республикасының террористік тұрғыдан осал, объектілері тізіміне жататынын анықтау және объектінің терроризмге қарсы қорғаудың тиісті жүйесін жасау үшін Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 3 сәуірдегі № 191 қаулысымен бекітілген Террористік тұрғыдан осал объектілердің терроризмге қарсы қорғалу жүйесіне қойылатын талаптарға сәйкес шаралар қабылдау қажет *(Толықтырылды – ҚТҮКШК 15.11.2018 ж. №235-НҚ бұйрық).*

5 ЖҰМЫС СИПАТТАМАЛАРЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

5.1 Негізгі ережелер

5.1.1 Автобекет пен автовокзал ғимараттарын жобалаған кезде мыналар қарастырылуы тиіс:

- жолаушылар, қызметтік және техникалық үй-жайлар;
- жолаушылардың күтуін, билеттердің сатылуын, қолжүктердің сақталуы мен дүңгіршектердегі бөлшек сауданы ұйымдастыруды қоса алғанда, ғимараттан тыс көріктендірілген жолаушылар аймағы;
- жолаушыларды отырғызу және түсіру постылары бар жөнелту және келу перрондары;
- рейсаралық тұру алаңы, автобустардың жүруіне арналған жүру жолдары және техникалық қарау постылары бар көлік аймағы;
- «Көлік құралдары мен жолаушыларға қызмет көрсету жөніндегі объектілерге қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар» санитарлық ережесінің талаптарына сәйкес қоқыстар мен тағам қалдықтарын жинауға және сақтауға арналған алаң бар шаруашылық аймағы.

5.1.2 Автобекеттерге жақын автокөлік кәсіпорындары бар автобустарға қызмет көрсету жөніндегі тиімді кооперацияны қамтамасыз ету мүмкіндігі болмаған жағдайда, мыналар қарастырылуға тиіс:

- автобустарды механикаландырылған жуу;
- қозғалтқыштарды жылыту құралдары.

5.2 Ғимараттардың сенімділігі мен орнықтылығын қамтамасыз ету бойынша талаптар

5.2.1 Беріктігі мен орнықтылығы, сондай-ақ жалпы ғимараттың қызмет ету мерзімі анықталатын ғимараттың көтергіш конструкциялары өзінің қасиетін «Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар» техникалық регламентінің талаптарына сәйкес жол берілген шекте сақтауы тиіс.

5.2.2 Автобекет ғимараттарының көтергіш конструкциялары мен элементтерін жобалау және есептеу кезінде мыналар ескерілуге тиіс:

- төзімділігі;
- пайдалануға жарамдылығы;
- талап етілетін көтергіш қабілеті.

5.2.3 Автобекет ғимараттарының конструкциялары мен негіздері олардың беріктігіне, төзімділігіне және пайдалану сипаттамаларына әсер ететін барлық жүктемелер әрекетіне төзімді болатындай жобалануы және салынуы тиіс.

5.2.4 Белгіленген нормаларды сақтаған кезде, ғимараттың көтергіш конструкциялары мен негіздері өздерінің қасиетін қызмет етудің болжанған мерзімінің бойында сақтауы тиіс.

5.2.5 Ғимараттың негізгі көтергіш бөлшектері мен конструкциялары белгіленген қызмет ету уақытының бойында орнықты болып қалуға және салғанда, табиғи әсерлерге немесе реконструкциялаған кезде бүлінбеуі тиіс.

5.2.6 Топырақтарда, негіздерде, ғимараттың конструкциясы мен элементтерінде ҚР ҚН 5.01-02 сәйкес барлық қызмет ету мерзімінің ұзақтығында және құрылыс пен қайта жөндеу кезінде құрылымдық жарықшақтардың пайда болу, тұрақсыз жағдайға көшу, тепе-теңдіктің жоғалуы немесе бұзылу ықтималдығы төмен болуы тиіс.

5.2.7 Негіздерді сейсмикалық әсерлерді ескере отырып жобалау қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес анықталатын жүктемелердің айрықша үйлесіміне көтергіш қабілеттілігі жөніндегі есеп негізінде орындалуы тиіс.

5.3 Өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар

5.3.1 Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша жалпы талаптар

5.3.1.1 Автобекет ғимараттарының өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар», «Ғимараттарды, үй-жайларды және құрылыстарды автоматты түрде өрт сөндіру және автоматты өрт дабылымен, өрт кезінде адамдарға хабарлау және оларды эвакуациялауды басқару жүйелерімен жабдықтау жөніндегі талаптар» техникалық регламенттерінің талаптарына сәйкес болуға тиіс.

5.3.1.2 Хабарлау жүйесінің типі өрт сигнализациясы бойынша қолданыстағы нормативтік құжаттардың ережелеріне сәйкес ғимараттың сыйымдылығы мен қабат санына байланысты белгіленеді.

5.3.1.3 Автобекет ғимараты мен жолаушыларға қызмет көрсету пункттерін түтінге қарсы қорғау ҚР ҚН 4.02-01 талаптарына сәйкес болуға тиіс. Автобекеттер өрт сөндірудің орталықтандырылған хабар беру жүйесімен жабдықталуға тиіс.

5.3.1.4 Ғимараттар өрттен қорғану құралдарының жиынтығымен жабдықталуға тиіс. Адамдар көп жиналған орындарда қолданылатын барлық материалдар отқа төзімді немесе өрт қауіпсіздігі бойынша қолданыстағы құжаттар талаптарына сәйкес арнайы өңделген болуға тиіс.

5.3.1.5 Автобекет ғимараттары мен құрылыстары өрт сөндірушілердің жолаушылар мен қызметкерлерді құтқару, мүлікті қорғау жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыра алатындай және өрт сөндіру мен бақылауға арналған қондырғыларды пайдалана алатындай болып жобалануға және салынуға тиіс.

5.3.1.6 Автобекет ғимаратының әр қабатында өрт қаупі туған жағдайда, эвакуация сызбасы қарастырылуға тиіс.

5.3.1.7 Инженерлік қондырғылар мен диспетчерлендіруді басқарудың автоматтандырылған жүйесінің құрылғыларын өрт қауіпсіздігі бойынша қолданыстағы құжаттар талаптарына сәйкес орнату қажет.

5.3.1.8 Автобекет ғимаратында өрт сөндіру постысына арналған, өрт сөндірудің бастапқы құралдарын, жеке және ұжымдық құтқару құрылғыларын, сондай-ақ өрт болған жағдайда, қызметкерлер мен өрт қауіпсіздігі қызметіне қажетті басқа да құрал-жабдықтарды орналастыруға арналған үй-жай бөлінуге тиіс.

5.3.1.9 Касса залы мен кассирлер кабиналары, күту залы және жолаушылардың ұзақ уақыт болуына арналған басқа да үй-жайлар, ана мен бала бөлмелері, тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындарының үй-жайлары, қоғамдық тамақтандыру пункттерінің үй-жайлары, медициналық пункттер, байланыс және жинақ кассаларының үй-жайлары, автобекеттің қызметтік үй-жайлары автоматты өрт сигнализациясының заманауи жүйелерімен жабдықталуы тиіс.

5.3.1.10 Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету, өрттің алдын алу жүйесі және өртке қарсы қорғаныс жөніндегі ұйымдастыру-техникалық шаралары «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентінің талаптарына сәйкес іске асырылуға тиіс.

5.3.1.11 Өрт техникасы мен оны автобекет ғимаратында орналастыру «Объектілерді қорғауға арналған өрт техникасының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар» техникалық регламентінің талаптарына сәйкес болуға тиіс.

5.3.1.12 Өрт машиналары өтетін жолдар құрылғысы, сыртқы өрт баспалдақтары, ғимарат шатырына шығатын жер өрт қауіпсіздігі бойынша қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес болуға тиіс.

5.3.1.13 Электр қондырғылар белгіленген тәртіппен бекітілген өрт қауіпсіздігі саласындағы құжаттар талабына сәйкес жануды пайда болуы мен таралуына төзімді болуы тиіс.

5.3.1.14 Күту залдары мен басқа да үй-жайлардағы орындықтардың, қабырғалардың, аспаптар мен жабдықтау корпустарының бояулары уытты емес, жануы қиын немесе жанбайтын материалдардан дайындалуға тиіс.

5.3.1.15 Конструкциялар мен олардың өңдеуінің талап етілетін отқа тұрақтылығын қамтамасыз ету және өрт қауіптілігін төмендету үшін технологиялық жабдықтауды қорғау және инженерлік коммуникацияларды өткізуге арналған технологиялық ойықтарды бітеу үшін оттан қорғайтын құралдарды пайдалануға жол беріледі.

5.3.2 Адамдарды ғимараттан эвакуациялауға қойылатын талаптар

5.3.2.1 Эвакуациялық жолдар мен шыға беріс есіктер, ғимараттан және касса және жолаушылар залдарының жайынан, әкімшілік-тұрмыстық және қызметтік үй-жайлардан шығатын баспалдақ торлары «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентінің талаптарына сәйкес келуі және өрт кезінде адамдарды, оның ішінде балаларды қауіпсіз аймаққа (ғимарат шегінен тыс жерге немесе оның ішінде) қажетті уақыт бойында қауіпсіз эвакуациялауды қамтамасыз етуі тиіс.

5.3.2.2 Қажетті белгілі уақыт бойында қауіпсіз эвакуациялауды қамтамасыз ету мүмкін болмаған жағдайда, өртке қауіпсіз аймақтар қарастырылуға тиіс.

5.3.2.3 Үй-жайдың барынша алыстатылған нүктесінен өртке қауіпсіз аймаққа дейінгі шекті жол берілген арақашықтығы эвакуациялаудың нормативтік белгіленген уақыты бойында қолжетерлік көлемде болуға тиіс.

5.3.2.4 Эвакуациялау жолдары мен адамдар жаппай келетін үй-жайлар бар ғимараттан шығу жолдары адамдарды жалпы өрттің қауіпті факторларының күрделі мәнінің әсер етуі басталғанға дейін эвакуациялауды қамтамасыз етуі тиіс.

5.3.2.5 Адамдар көп жиналатын үй-жайларды бөліктерге алмаспалы арақабырғалармен бөлу қажеттігі кезінде, әр бөліктен өздігінен эвакуациялық шығатын жол қарастырылуға тиіс.

5.3.2.6 Ғимараттан эвакуациялық шығу жолдарының саны кез келген қабаттағы эвакуациялық шығу жолдарының санынан кем болмауға тиіс.

5.3.2.7 Үй-жай еденінен анағұрлым алыстатылған нүктенің шекті жол берілген арақашықтығынан жақын жердегі эвакуациялық шығатын жолға дейінгі арақашықтық ғимараттың отқа төзімділік деңгейі мен функционалдық өрт қауіптілігі жөніндегі топқа, үй-жайдың жарылыс өрті мен өрт қауіптілігінің санатына, эвакуацияланатындар санына және үй-жайлар мен эвакуациялау жолдарының геометриялық параметрлеріне байланысты шектелуі тиіс.

5.3.2.8 Өрт кезінде адамдарды қауіпсіз эвакуациялауды қамтамасыз ету үшін мынадай талаптар қажет:

- эвакуациялау жолдарының орналасуы мен көлемі бір уақытта келетін жолаушылардың аса көп мөлшеріне есептелінуге тиіс;
- апаттық есіктер ашық аумаққа өту жолдарына жақын болуға тиіс;
- жылжымалы және айналмалы есіктер эвакуациялау кезінде пайдаланылмауға тиіс;
- эвакуациялау жолдары апаттық жарықтандырумен қамтамасыз етілуі тиіс;
- дыбыстық, қажет жағдайда ғимараттың барлық жайына жарық сигналдарын беру;
- өрт болған жағдайда сөйлеу хабарламасын тарату;
- адамдар келуі ықтимал барлық үй-жайларда екі жақты байланыс.

5.3.2.9 Адамдарды эвакуациялау хабарландыру сигналдары бойынша мыналармен қабаттас болуға тиіс:

- апаттық жарықтандыруды қосумен;
- дүрбелең мен эвакуациялау барысын қиындататын басқа да жағдайлардың (адамдардың өткелдерде, тамбурлар мен басқыш алаңдарында және басқа жерлерде топталуының) алдын алуға бағытталған арнайы әзірленген мәтіндерді берумен;
- қосымша эвакуациялық шығу жолдарының (мысалы, электромагниттік құлыптармен жабдықталған) есіктерін ашумен.

5.3.2.10 Хабарландыру жүйесін басқару күзет жайынан, диспетчерлік немесе басқа да арнайы жайдан жүзеге асырылуы тиіс.

5.3.2.11 Эвакуациялау жолдары табиғи жарықпен жарықтандырылуы, ал олардың қоршауларының отқа төзімділігі жоғары болуға тиіс.

5.4 Автобекеттерді пайдалану барысында адамдардың денсаулығын қорғауды қамтамасыз ету бойынша талаптар

5.4.1 Орналастыруға және аумаққа қойылатын талаптар

5.4.1.1 Шағын және орта қалалардағы автобекеттерді қалаішілік көлік қатынастарының орталығында орналастыру керек. Ал үлкен және ірі қалалардағы автобекеттерді қалаішілік көлік түрлерімен және сыртқы автокөлік жолдарына шығуға

қолайлы жолдармен қамтамасыз етілген қала сыртындағы аумақта орналастыруға жол беріледі.

5.4.1.2 Автобекет ғимараттарын орналастыру мен олардың көлемдік-кеңістіктік шешімі ҚР ҚН 3.01-01 талаптарына сәйкес болуға тиіс.

5.4.1.3 Бас жоспарды шешу кезінде көлік пен жолаушылар қозғалысын ұйымдастыру жөніндегі мынадай шаралар қарастырылуға тиіс:

- жол белгілерін, бағдаршамдарды және көзбен шолу коммуникацияларының құралдарын орналастыру;
- жүретін жол мен рейсаралық тұрып қалу алаңын белгілеу;
- жаяу жүргіншілер жолдарын, аядамалар мен қалалық көлік тұрақтарын орналастыру.

5.4.1.4 Сыртқы көліктің екі немесе бірнеше түрлерінің қиылысу немесе жанасу пункттері бар қалаларда көліктің осы түрлерінің жолаушылар тасымалына қызмет көрсететін біріктірілген автобекеттер жобалануға тиіс.

5.4.1.5 Автобекеттерді жобалаған кезде қала құрылысының жағдайын, әлеуметтік ахуалды, осы ғимараттарды нақты учаскені таңдау бойынша болжамдық ауданда орналастырудың әлеуметтік салдарын бағалау жөніндегі жұмыстардың жоба алдындағы кезеңін орындау іске асырылуға тиіс.

5.4.1.6 Автобекеттерді жобалаған кезде автобустар мен жолаушылардың автобекет ғимаратының алаңдарындағы қозғалыс жолдарының бөлінуі қамтамасыз етілуге тиіс.

5.4.1.7 Жаяу жүргіншілер тротуарларын ұйымдастыру кезінде олардың ең төмен деңгейдегі ені жаяу жүргіншілердің екі бағытта бірдей, қатар қозғалысын қамтамасыз ететіндей жобалануға тиіс.

5.4.1.8 Жаяу жүргіншілер жолдары автокөліктердің жүру жолдары, сондай-ақ олардың тұрақтары бойынша қиылыспауы және олар арқылы өтпеуі тиіс.

5.4.1.9 Автобекеттерді орналастыру кезінде, жанармай мен тауарларды жеткізу мақсатында көліктің кедергісіз қозғалысын қамтамасыз ету үшін жергілікті жол торабына ыңғайлы кіретін және шығатын мүмкіндіктер қарастырылуы тиіс.

5.4.1.10 Жолаушылар автобекеттерін санитарлық-қорғаныс аймақтарының аумағында орналастыруға жол берілмейді.

5.4.1.11 Перрондардың, жүретін жолдардың, автобустардың тұру алаңдары мен жеңіл автокөлік тұрақтарының мұнай өнімдеріне төзімді, қатты жабындары болуға тиіс.

5.4.1.12 Көріктендірілген жолаушылар аймағына немесе вокзал маңындағы алаңға жанаспа аумақта бөлшек сауда дүкендері мен павильондарын, қоғамдық тамақтану мен мәдени-ойын-сауық мақсатындағы объектілерді орналастыру керек. Тізбеленген объектілер саны мен мақсаты осы құрылыс нормаларының талаптарына сәйкес анықталады.

5.4.1.13 Автобекеттердің барлық функционалдық аймақтары мен аумақтары үшін қолданыстағы нормативтік құжаттар мен ҚР ҚН 3.01-01 талаптарына сәйкес ғимараттарға кіретін жолда қатты төсемдер болуға тиіс.

5.4.1.14 Демалыс аумақтары жаяу жүргіншілер жолдарымен қатар қарастырылуға және орналастырылуға тиіс және қоршаған ортамен қарама-қарсы болуы қажет.

5.4.1.15 Автобекет ғимаратының аумағына бөтен автокөліктің кіруін болдырмау үшін вокзал маңындағы кіретін және шығатын жолдарда тігінен ашылатын электромеханикалық шлагбаумдар орнатылуға тиіс. Шлагбаумдарды басқару бейнебақылау құралдарын пайдалану арқылы қашықтықтан жүргізілуіне тиіс.

5.4.1.16 Автобекет аумағы мен алаңдарында (жаяу жүргіншілер жолдары, автокөлік және велосипед тұрақтары, автобус аялдамалары) қарды тазалауға және алып тастауға арналған жабдықтаулар орнатылуға тиіс.

5.4.1.17 Жолаушылардың күту аумағы мен алаңдары автобекет ғимаратының негізгі мақсаты ретінде қызмет атқаруға тиіс. Оның жанындағы аумақта күтуші жолаушыларға арналған бір немесе бірнеше жабынды жобалауға жол беріледі.

5.4.1.18 Автобекет аумағында халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарының автокөліктеріне арналған тұрақтар қарастырылуға тиіс. Мүмкіндігі шектеулі жолаушыларға арналған тұрақтар ғимаратқа кіретін есіктерге неғұрлым жақын орналастырылуға тиіс.

5.4.1.19 Жол қозғалысындағы негізгі жол төсемінің беріктігін есептеуді ҚР ҚН 3.03-01 талаптарына сәйкес автокөліктің бір еселік және ұзақ әсер ететін автокөлікке арналған алаңның әртүрлі түрі мен ірілендірілген жол жағасында есептік автокөліктің қысқа мерзімді жүктеменің көп еселік әсеріне жүргізу қажет.

5.4.1.20 Құбырлардың (су құбыры, канализация, газ құбыры және т. б.), байланыс және электр беру желілерінің, сондай-ақ басқа да коммуникациялардың автокөлік жолдарымен қиылысуы оларды жобалауға арналған тиісті нормативтік құжаттар талаптарын сақтай отырып қарастырылуға тиіс.

5.4.2 Көлемдік-жоспарлық шешімдерге қойылатын талаптар

5.4.2.1 Жолаушыларға арналған және қызметтік-техникалық үй-жайлар

5.4.2.1.1 Автовокзалдар мен жолаушылар автобекеті ғимараттарының көлемдік-жоспарлық шешімдері жолаушыларға арналған және қызметтік үй-жайлар аумағына жоспарлық бөлуді қамтамасыз етуге тиіс.

5.4.2.1.2 Автовокзал үй-жайлары, жолаушыларға арналған күту алаңдары мен аймақтарын құрылыс жүргізу ауданындағы климаттық жағдайларды есепке ала отырып жобалау қажет. Автовокзалдың барлық функционалдық байланысы қызметкерлер мен жолаушылар жүретін ең қысқа жолға сәйкес болуға тиіс.

5.4.2.1.3 Қоғамдық санитарлық тораптарды жолаушылар келетін және кететін негізгі жолдар арасына орналастыру және жолаушылар үй-жайларынан және перроннан шығатын кіреберістермен қамтамасыз ету керек.

5.4.2.1.4 Үлкен автовокзал ғимараттарындағы қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындарында қызметкерлер мен жолаушыларға қызмет көрсетуге арналған тамақ үлестіретін сауда залы бөлінуі тиіс.

5.4.2.1.5 Билет кассаларын ашық кедергі артына орналастыруға, сондай-ақ олардың салқындауына алып келетін едендерді орнатуға арналған конструкциялар мен материалдарды пайдалануға жол берілмейді.

5.4.2.1.6 Диспетчер бөлмесінің орналасуы ол арқылы келу және жөнелту постыларын толықтай қадағалауды қамтамасыз етуге тиіс.

5.4.2.1.7 Жолаушылар автобекеті бастығының кабинетін жолаушылар залына жанаса орналастыру керек.

5.4.2.1.8 Жүргізушілердің қысқа уақыт демалу бөлмелерін жүргізушілер демалысын бақылау мақсатында диспетчер және жүргізушілер бөлмесіне жақын орналастыру керек.

5.4.2.1.9 Рейс алдындағы медициналық куәландыру бөлмелері мен жүргізушілердің қысқа уақыт демалу бөлмесі жүргізуші бөлмесіне жақын жерде орналастырылуға тиіс.

5.4.2.1.10 Перронды бақылаушылар бөлмесін жөнелту перронына жанаса, диспетчер бөлмесіне жақын орналастыру керек.

5.4.2.1.11 Операторлар бөлмесі құжаттар мен ақпаратты беру үшін диспетчерлер байланысымен қамтамасыз етілуге тиіс.

5.4.2.1.12 Хабарландыру дикторларының, байланыс торабы мен радиоанықтама ақпаратшысының бөлмелерін диспетчер бөлмесіне жанаса орналастыру қажет.

5.4.2.1.13 Вокзал бойынша кезекшінің бөлмесі жолаушылардың негізгі үй-жайларына жанаса орналастыру керек.

5.4.2.1.14 Жүргізушілер бөлмесі диспетчер бөлмесіне жанаса орналастырылуға және онымен құжаттарды рәсімдеуге арналған ойықтар арқылы біріктірілуге тиіс.

5.4.2.1.15 Автоматтық кассаларды тарату, жүргізушілердің (кондукторлардың) ақшалай түсімдерін санау мен өткізу бөлмелерін кассалық блок құрамында орналастыру керек.

5.4.2.1.16 Инкассаторлар үй-жайын инкассацияның ыңғайлылығын қамтамасыз етуді ескере отырып, кассалық блокта орналастыру керек және инкассаторлық автокөліктің кіру мүмкіндігі бар дербес шығатын жолмен қамтамасыз етілуге тиіс.

5.4.2.1.17 Күту залдары жолаушыларға қызмет көрсетуге арналған үй-жайлармен, вокзал жанындағы алаңмен және перронмен қатынасатын жер үсті қабаттарда орналастырылуы тиіс.

5.4.2.1.18 Буфет аймағына жанаса оның қосалқы үй-жайлары (тамақ әзірлеуге дейінгі және ыдыс жуатын бөлмелер, азық-түлік қоймасы, санитарлық торап) орналастырылуға тиіс.

5.4.2.2 Перрондар мен қалқалар

5.4.2.2.1 Жөнелту перрондарын жолаушылар үй-жайларынан қысқа жол жүруді қамтамасыз ете отырып, ғимаратқа барынша жақын орналастыру қажет.

5.4.2.2.2 Перронның үстіне ені жолаушылардың отыруы және шығуы кезінде, сондай-ақ олардың ғимараттан автобустың алдыңғы есігіне дейін жүру жолын қамтамасыз ететін қалқа қарастыру қажет.

5.4.2.2.3 Перрондардың өлшемдері мен конфигурациясы жолаушылар отыру алдындағы кезеңде жайлы орналасуын, олардың автобуска отыру және одан шығу кезіндегі жайлылығын қамтамасыз етуге тиіс.

5.4.2.2.4 Перрондар, қалқалар мен күту алаңдары жаяу жүргіншілердің қолжетімділігі мен жолаушылар үшін қауіпсіздікті қамтамасыз етуді есепке ала отырып, орындалуға тиіс.

5.4.2.2.5 Перрондар мен күту алаңдарында жолаушылардың сыйымдылығы және адамдар еркін жүруі үшін кеңістік бөлінуі тиіс.

5.4.2.3 Есіктерді, терезелер мен баспалдақтарды және лифтілерді жобалау

5.4.2.3.1 Кіреберіс есіктер ақаусыз, есік қорабына жақсы ықшамдалған болуға және үй-жайдың сенімді қорғалуын қамтамасыз етуге тиіс. Кіреберіс сыртқы есіктер сыртқа қарай ашылатындай жобалануға тиіс.

5.4.2.3.2 Екі жармалы есіктер бір есіктің жоғарғы және төменгі жақтарында орнатылған, екі стопорлы жапқыштармен (шпингалеттермен) жабдықталуға тиіс.

5.4.2.3.3 Тамбур есіктерін орнатқан кезде келесі есікті ашқанға дейін бірінші есіктің ыңғайлы және толық жабылуын қамтамасыз ету қажет. Эвакуациялық талаптар бойынша тамбур есіктері сыртынан ашылуы тиіс.

5.4.2.3.4 Әйнек есіктер мен қоршауларды соққыға берік материалдардан орындау керек. Эвакуациялау жолдарына автоматты немесе жартылай автоматты есіктер орнатқан кезде, оларды кең ашылатын төсемдері бар есіктермен қоса істеу керек.

5.4.2.3.5 Барлық үй-жайлардағы терезе конструкциялары әйнектелуге тиіс, олар сенімді әрі дұрыс жабылатын құрылғылармен қамтамасыз етіледі, ал қажет болған жағдайда күзеттің техникалық құралдарымен жабдықталады.

5.4.2.3.6 Терезе конструкцияларын металл торлармен жабдықтау кезінде, оларды үй-жайдың ішкі жағынан немесе ашылатын конструкциясы бар рамалардың арасына орнату керек.

5.4.2.3.7 Баспалдақ алаңдарының сыртқа, ғимараттың жанындағы алаңға шығатын есіктері болуға тиіс.

5.4.2.3.8 Лифтілер, эскалаторлар жеңіл қолжетімді және ғимаратқа кіреберістегі вестибюльге жақын орналастырылуы тиіс. Автобекет ғимаратына лифтілер мен эскалаторлардың орналасуы келушілердің кеңістікті тез және қатесіз бағдарлауын қамтамасыз етуі және вестибюльдер мен дәліздерде жолаушылар ағынының қиысу ықтималдығын болдырмауы тиіс.

5.4.2.4 Көрнекі ақпараттар, көрсеткіштер мен сызбалар

5.4.2.4.1 Көрнекі ақпарат құралдары халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарының тануы үшін ыңғайлы нүктелерде орналастырылуы тиіс.

5.4.2.4.2 Белгілер оқу үшін қарапайым және жеңіл болуға тиіс, ал көрсеткіштерді карама-қарсы түстерде орнату қажет.

5.4.2.4.3 Мүмкіндіктерді көрсететін халықаралық символдар жолдар мен құрылыстардың қолжетімділігін белгілеу үшін пайдаланылуы тиіс.

5.4.2.4.4 Үй-жайлар мен қызметтерді орналастыру сызбасында жолаушыларға арналған барлық қызметтік және қосалқы үй-жайлардың орналасуы схема түрінде бейнеленуі тиіс.

5.4.2.4.5 Автобекет аумағында, инфрақұрылым объектілерінде, отырғызу алаңдарының аймағында талап етілетін жайлылық пен жолаушыларға қызмет көрсетуді қамтамасыз ету мақсатында маңдайшалар мен жолдарды көрсеткіштерді орнату қажет.

5.4.2.4.6 Автовокзалдарды, автобекеттер мен жолаушыларға қызмет көрсету пункттерін ақпараттық қамтамасыз ету белгілерінің түсті графикалық рәсімделуі жалпы интерьерге сәйкес болуға және ақпарат берудің нақтылығы мен айқындығын қамтамасыз етуге тиіс.

5.4.2.4.7 Мынадай атаулар құрамындағы автовокзалдар мен жолаушылар автобекеттерде көрнекі коммуникация құралдарын қарастыру қажет:

- «Автобекет» - маңдайша;
- автобус бағыттарының схемасы;
- автобустар қозғалысының кестесі.

5.4.3 Автобекеттерді пайдалану мен лаңкестікке қарсы қорғаныс кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша талаптар

5.4.3.1 Автобекеттерді жобалаған және пайдаланған кезде көлік құралдары мен жаяу жүргіншілер арасындағы соқтығысу ықтималдығын мейлінше азайту қажет. Жеке меншік автокөліктерді, такси мен автобустарды көлік қоятын жерге орналастыру автобекетке ыңғайлы мүмкіндікті қамтамасыз ететін кіреберіске барынша жақын болуы тиіс.

5.4.3.2 Ғимаратта акустиканы жолаушылардың перрондағы қоғамдық хабарландыруды естуі үшін артық шу мен діріл бақыланатын тиісті ретпен жобалау қажет.

5.4.3.3 Ғимарат пен үй-жайды пайдалану барысында күзет қызметі қоғамдық тәртіп пен қауіпсіздікті, сондай-ақ жолаушылар багажы мен мүліктерін сақтауды ұйымдастыруы тиіс.

*5.4.3.4 Автостанциялар ғимараттарын пайдалану кезінде терроризмге қарсы қорғау және қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында күзет дабыл жүйесімен және құралдарымен, кіруді бақылау және басқару жүйесімен, телевизиялық бейнебақылау жүйесімен, хабардар ету жүйесімен және құралдарымен жабдықтау қажеттілігі Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 3 сәуірдегі № 191 қаулысымен белгіленген талаптар бойынша анықталады (*Өзгерт.ред. – ҚТҮКШК 15.11.2018 ж. №235-НҚ бұйрық*).

5.4.3.5 Қауіпсіздікті бағалау автобекет ауданындағы жалпы қауіпсіздік қаупін байқаусыз туғызатын кез келген элементтерді анықтау үшін автобекеттерді жобалау барысында жүргізілуге тиіс.

5.4.3.6 Жаяу жүргіншілердің қауіпсіздігі үшін хабарлаудың белсенді жүйесі барлық жобаланатын автобекеттерде қамтамасыз етілуі тиіс.

5.4.3.7 Дабыл сигнализациясының жүйесі «ажырату құқығынсыз» ұйымдастырылады және онда электр қуаттандырудың көзінің апаттық көзі болуы тиіс.

5.4.3.8 Автобекеттер ғимараттары мен құрылыстары пайдаланудың қарапайым жағдайларында жарақат алу немесе элементтердің шығыңқы бөліктерінің өткір

ұштарымен жанасу мүмкіндігін болдырмайтындай етіп жобалануға тиіс.

5.4.3.9 Ашық баспалдақ маршының ені бойына және ғимараттың ішіндегі басқа да шығыңқы элементтердің астына кедергілер мен қоршаулар және т.б. орнатылуға тиіс.

5.4.3.10 Перронның отырғызатын жағының жиектерінде платформа шетінің бойымен сақтандырғыш сигнал, сондай-ақ көру қабілеті нашар жолаушыларға арналған түйсіну жолақтары қарастырылуға тиіс.

5.4.4 Санитарлық-гигиеналық талаптар

5.4.4.1 Автобекеттерде қоғамдық дәретхана, автобекет қызметкерлеріне және жүргізушілерге арналған дәретханалар жұмыс істеуі тиіс.

5.4.4.2 Орталық үй-жайлардың қабырғалары мен төбелерінің жабыны дыбыс жұтатын материалдардан жасалуға тиіс.

5.4.4.3 Автобекет ғимараттарының сыртқы кіретін және шығатын есіктерін ауамен жылыту перделерімен жабдықтау қажет.

5.4.4.4 Перрондар, отырғызу алаңдары, павильондар мен жабындар қоқыстардан, қар мен мұздан тазартылуға тиіс.

5.4.4.5 Автобекеттің үй-жайлары мен жолаушыларға қызмет көрсету пункттерін күтіп-ұстау қоғамдық үй-жайларға қойылатын санитарлық-гигиеналық қауіпсіздік талаптарын қанағаттандыруға тиіс.

5.4.4.6 Едендер тегіс, бетоннан немесе су өткізбейтін және сырғанамайтын материалдардан әрленіп, жасалуға және таза әрі жақсы жағдайда ұсталуға тиіс.

5.5 Инженерлік желілер мен жүйелер

5.5.1 Су құбыры мен канализация

5.5.1.1 Автовокзалдар мен автобекеттердегі су құбыры мен канализация ҚР ҚН 4.01-01 сәйкес, ал сыртқы желілер мен құрылыстарды ыстық сумен жабдықтау - ҚР ҚН 4.01-03 сәйкес жобалануға тиіс.

5.5.1.2 Сумен жабдықтаудың шаруашылық-ауыз су және өндірістік жүйелері бөлек қарастырылуға тиіс.

5.5.1.3 Орталықтандырылған ыстық сумен жабдықтауды жолаушылардың орта, үлкен және ірі автобекеттері үшін қарастырған жөн.

5.5.1.4 Автобекеттер ғимараттарының негізгі кіреберістері тазартатын кір тұндырғыштардың үстінен орнатылған, аяқты тазалауға арналған торлармен жабдықталуға тиіс.

5.5.1.5 Автобекеттердегі суды орталықтандырылған ыстық сумен жабдықтау жүйесіне қосу мүмкіндігі болмаған жағдайда, жергілікті су жылыту жүйесінің қондырғысы орнатылуы тиіс.

5.5.1.6 Жаңбыр суы олардың барлық учаскелерде жиналуы кезінде нөсер канализациясына жіберілуге тиіс.

5.5.1.7 Душтар суық және ыстық су тартылған кабиналармен жабдықталуы тиіс.

5.5.2 Жылыту, желдеу және ауа баптау

5.5.2.1 Автовокзалдар мен автобекеттер ғимараттарындағы жылыту, желдету және ауа баптау жүйелерін жобалау кезінде ҚР ҚН 4.02-01 талаптарын басшылыққа алу керек.

5.5.2.2 Үй-жайлардағы ауаның есептік параметрлері ҚР ҚН 4.02-01 талаптарына сәйкес қабылданады.

5.5.2.3 Жылу көздері мен әлсіз салқындату бекеттердегі барлық жолаушылар алаңдарында және автобекеттің кассалық залдарында пайдаланылуға тиіс.

5.5.2.4 Жылу, үй-жайлардағы ауаның есептік температурасы мыналарды есепке ала отырып қамтамасыз ету үшін жобалануға тиіс:

- а) қоршау конструкциялар арқылы жылу шығыны;
- б) жылудың инфильтрленетін сыртқы ауаны қыздыруға кеткен шығыны;
- в) жылудың материалдарды, жабдықтар мен көлік құралдарын қыздыруға кеткен шығыны;
- г) электр аспаптарынан, жарықтандырудан, технологиялық жабдықтаулардан, коммуникациялар мен материалдардан, адамдар мен басқа да көздерден тұрақты түсетін жылу ағыны.

5.5.2.5 Желдетуді механикалық және табиғи қозғаумен (оның ішінде үй-жайларды мерзімді желдетуді) жобалау қажет.

5.5.2.6 Таза ауаның кіруін, желдетуді, ауа жинайтын камераларды орналастыру, оған пайдаланылған газдардың жоғары шоғыры ластанған ауаның кіру мүмкіндігін болдырмауға тиіс.

5.5.2.7 Жылыту жүйесі жұмыстан тыс уақытта талап етілетін жылу ағынын азайту үшін аспаптармен жабдықталуға тиіс.

5.5.2.8 Ғимараттың жылыту жүйелері үй-жайлардың ауасының біркелкі жылытылуын, гидравликалық және жылу тұрақтылығын, жарылыс-өрт қауіпсіздігін және тазалау мен жөндеу үшін қолжетімділікті қамтамасыз ете отырып жобалануы қажет.

5.5.2.9 Жылыту жүйесін, желдету жүйесінің ауа жылытқыштарын жылумен жабдықтауды, ауа баптауды, ауа душын және ауа-жылу бүркемесін белгіленген тәртіппен құрылыста қолдануға рұқсат етілген қызуға төзімді полимерлік және металл полимерлік құбырлардан, сондай-ақ болат (мырышпен қапталғаннан басқа), мыс және жез құбырлардан жобалау керек.

5.5.2.10 Жылыту аспаптарын сыртқы есіктері бар тамбурлар бөліктеріне орналастырмау керек.

5.5.2.11 Баспалдақ торындағы жылыту аспаптарын жылыту жүйесінің жекелеген тармақтарына немесе тіреушелеріне біріктірген жөн.

5.5.3 Электрмен қамту және жарықтандыру

5.5.3.1 Электрмен жабдықтау, электрл техникалық құрылғылар мен жарықтандыру ҚР ҚН 4.04-07 және ҚР ҚН 2.04-01 талаптарына сәйкес жобалануға тиіс.

5.5.3.2 Автобекет пен жолаушыларға қызмет көрсету пунктінің және инфрақұрылымның жарықтандырылуы ҚР ҚН 2.04-01 талаптарына сәйкес болуға тиіс.

5.5.3.3 Автобекеттердің, жолаушыларды отырғызу постылары мен перрондарды сыртқы жарықтандыруда қашықтықтан басқару болуға тиіс, ал жолаушыларға арналған үй-жайлардың ішкі жарықтандыруы – орталықтандырылған болуы тиіс.

5.5.3.4 Көліктік аумақтың жарықтандырылуы жүргізушілер үшін перрон жанында, өтетін және ирек жолдарда маневр жасау кезінде өте жақсы көру мүмкіншілігін қамтамасыз етуі тиіс. Жарық көздері жүргізушінің көрмей қалу мүмкіндігін болдырмайтындай етіп орналастырылуға тиіс.

5.5.3.5 Жарықтандыру пайдаланушылардың қауіпсіздігі мен жайлылығы үшін жарықтандырудың талап етілетін деңгейіне қол жеткізу мақсатында жаяу жүргіншілер жолдарының бойын қамтамасыз етуі тиіс.

5.5.3.6 Эвакуациялық жарықтандыру автобекеттердің мынадай үй-жайлары мен құрылыстарында қарастырылуға тиіс:

- вестибюльдерде, кассалық залдарда, дәліздерде, өту жолдарында, галереяларда, баспалдақтарда, сондай-ақ жаяу жүргіншілер тоннельдерінде, күту алаңдары мен перрондарда;

- диспетчер бөлмелерінде, радиотораптарда, байланыс үй-жайларында, ана мен бала бөлмелерінде, кіру-тарату қондырғылардың қалқандық үй-жайларында.

5.5.3.7 Күту залдары мен дәліздерде апаттық жарықтандыру жобалануға тиіс, кіреберістер мен шығаберіс жерлерде қуаттандырудың дербес көздері және олардың жұмыс қабілетін автоматты түрде тексеретін құрылғысы бар апаттық сәулелік көрсеткіштер қарастырылуға тиіс.

5.5.3.8 Қуаттандыру істен шыққан жағдайда, апаттық жарықтандыру шығаберіс жолдардағы қауіпсіз әрі ұйымдастырылған эвакуациялауды жүргізуді қамтамасыз етуге тиіс.

5.5.3.9 Талап етілетін апаттық жарықтандыру автобекеттер ғимараттары үшін энергия беру көздерінен бөлек қарастырылуға тиіс.

5.5.3.10 Дәліздер мен холдардағы көмескі жарық құрылғысын еденге кіріктірме орнатылған шағын шырақтармен жабдықтауға жол беріледі.

5.5.3.11 Ғимарат жобасында табиғи жарықтандыру мүмкіндіктерін (атриум, сәулелік сөрелер, шағылысатын зат беттерін) аса жоғары деңгейде пайдалану қажет.

5.5.4 Байланыс және сигнализация

5.5.4.1 Байланыс жүйесін, сигнализация және автобекет ғимараттарының инженерлік қондырғыларын диспетчерлеуді жобалаған кезде қолданылатын техникалық шешімдер пайдаланудың ыңғайлылығы мен қауіпсіздігін, жұмыстың сенімділігін, заманауи қондырғыларды қолдануды, ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз етуі тиіс.

5.5.4.2 Беру камералары мен бейнебақылау құрылғысын басқару пультын (ББҚ) тасымалдауды ұйымдастыру қызметі аға диспетчерінің үй-жайында қарастыру керек, бұл жағдайда вокзал бойынша кезекшіде ақпарат беретін бейне бақылау құрылғысы орнатылуы тиіс.

5.5.4.3 Бейнекамералардың орналастырылуы жарықтандыру, дыбыстық қондырғылар мен маңдайша жазу сияқты басқа қондырғының орналасуымен

үйлестірілген болуға тиіс. Бейнебақылау камералары жұртшылыққа көрініп тұруға, алайда жеңіл қолжетімді болмауға тиіс.

5.5.4.4 Жабық орамды телевизиялық жүйе орталық диспетчерлік пунктте пайдаланылуға және көмек көрсетуге тиіс.

5.5.4.5 Автобекет жобасына оперативтік орталықпен және апаттық-құтқару қызметтерімен байланыс үшін платформа аумағында немесе оған жақын жерде апаттық телефон қосылуға тиіс.

5.6 Халықтың мүмкіндігі шектеулі топтары үшін қолжетімділікті қамтамасыз ету бойынша талаптар

5.6.1 Автовокзалдар мен жолаушылар автобекеттерін жобалаған кезде ҚР ҚН 3.06-01 сәйкес халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарының аумақта қауіпсіз жүруін, олардың ғимараттағы мынадай жайларға ыңғайлы қолжетімділігі мен пайдалануын қамтамасыз етуге арналған құрылғылар мен шараларды қарастыру керек:

- ғимаратқа кіреберістегі баспалдақтар жанындағы пандустарға және жайда еден белгісінің деңгей айырмасы болғанда;
- мүгедектер кресло-арбасы мен балалар арбаларының жолын ескеретін көлемі бар есіктер мен тамбурларға;
- бірінші қабаттан жоғары жолаушыларға арналған үй-жайлар болған кезде жолаушылар лифтілерінің құрылғысына.

5.6.2 Автобекеттер мен жолаушыларға қызмет көрсету пункттері қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарға қызмет көрсету ыңғайлылығы мен ақпараттылығын, қолжетімділігін, қауіпсіздігін, мен қызмет көрсету жайлылығын қамтамасыз ету жөніндегі талаптарды қанағаттандыруы тиіс.

5.6.3 Жолаушылар автобекеттерінің ғимараттарында халықтың мүмкіндігі шектеулі топтары үшін бейімделген жер бетінен кемінде бір кіре беріс болуға тиіс.

5.6.4 Автобекеттерді жобалаған кезде кресло-арбадағы мүмкіндігі шектеулі топтардың жеке пайдалануына бейімделген арнайы көтергіштер мен лифтілерді орналастыру қарастырылуы тиіс.

5.6.5 Жолаушылардың мүмкіндігі шектеулі топтарына арналған кіру алаңдары, баспалдақтар мен көтергіш құралдар атмосфералық жауын-шашыннан қорғалған болуға тиіс.

5.6.6 Мүмкіндігі шектеулі топтарды эвакуациялау жолдары 3-ші типті баспалдақтар арқылы өтпеуі тиіс.

5.6.7 Екінші және одан жоғары қабаттардан эвакуациялау жолы ретінде пайдаланылатын пандус ғимараттан сыртқа шығу жолымен тікелей байланысты болуы тиіс.

5.6.8 Паналар мен жабындар мүмкіндігі шектеулі топтар үшін қолжетімділік талабы бойынша салынуға және жолаушылардың қардан, жауыннан, жел мен күннен қорғануын қамтамасыз етуге тиіс.

5.6.9 Перрондар кресло-арбадағы мүмкіндігі шектеулі және тірек-қимыл аппаратының бұзушылығы бар топтарды отырғызып-шығаруға биіктігі бойынша ыңғайлы

болуы тиіс.

5.6.10 Ақпарат құралдары мүмкіндігі шектеулі топтардың барлық категориялары үшін қолжетімді болуға тиіс. Автобекеттің ақпараттық құралдар жүйесі келушілердің дер кезінде бағдарлануын, сондай-ақ олардың объектілер мен келіп-кететін орынды тануын қамтамасыз ететіндей үздіксіз болуға тиіс.

5.6.11 Мүмкіндігі шектеулі топтар келіп-кететін үй-жайлар мен аумақтарда адамдарды өрт шыққан жағдайда, хабардар ету жүйесіне қосылған, дубляжданған (дыбыстық және көзбен көрерлік) сигнализация қарастырылуға тиіс.

5.6.12 Автобекеттердің қоғамдық дәретханаларында мүмкіндігі шектеулі топтарға арналған кемінде бір арнайы дәретхана кабинасы болуға тиіс.

5.6.13 Автобекет ғимараттарында есту және сөйлеу қабілеті нашар адамдарға арналған бір қоғамдық телефон қарастырылуға тиіс.

5.6.14 Қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ету мақсатында осы құрылыс нормаларына сәйкес мүмкіндігі шектеулі топтарға ақпарат беру үшін спикер мен белгілерді қоса алғанда, қатты дауыс байланыс жүйесін орнату қажет.

5.7 Қоршаған ортаны қорғауға қойылатын талаптар

5.7.1 Ғимараттарды салу, реконструкциялау, құрылысты тоқтату, бөлшектеу және бұзу жобаларын әзірлеген кезде, қоршаған ортаға жол берілген антропогендік жүктеме нормативтері есепке алынуы, қоршаған орта ластаудың алдын алу мен қалпына келтіру жөніндегі шаралар, сондай-ақ қалдықтармен жұмыс істеу әдісі қарастырылуы, табиғи қоршаған ортаны қорғау мен қалпына келтіруге ықпал ететін үздік қолжетімді және ресурс үнемдейтін техникалық әдістер қолданылуы тиіс.

5.7.2 Ландшафтық жоспарлар су, топырақ, биологиялық әртүрлілік, энергетикалық ресурстар, ауаның сапасы, қоғам мүддесі үшін басқа да табиғи ресурстар сияқты табиғи ресурстарды сақтауы тиіс.

5.7.3 Су қоймасын қорғау жөніндегі шараларды әзірлеуді осы құрылыс нормаларының талаптарына сәйкес жүргізу керек.

5.7.4 Участке ландшафтын жобалаған кезде оның табиғи даму жағдайын ескеру қажет.

5.7.5 Газдалған аймақтардың қалыптасуын болдырмау және оларды жою мақсатында автобекеттер мен автовокзал ғимараттарының аумағын желдету жағдайларын есепке алатын және атмосфералық ауа сапасының санитарлық-гигиеналық нормативтерін қамтамасыз ететін жоспарлық шешімдері әзірлеу керек.

6 ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ БОЙЫНША ТАЛАПТАР

6.1 Энергия тұтынуды азайтуға қойылатын талаптар

6.1.1 Ғимараттардың инженерлік жүйелері жылу энергиясын, суық және ыстық суды, электр энергиясын және газды есептеу аспаптарымен орталықтан жабдықталуы

тиіс.

6.1.2 Автобекет ғимараттарын жобалаған кезде қарапайым қызмет көрсету, тиімді құрылыс пен жөндеу үшін қажетті энергия үнемдейтін материалдар қолданылуға тиіс.

6.1.3 Жобалау кезінде ғимараттың жарық жақтары бойынша дұрыс бағдарлануын қарастыру қажет. Ғимараттың дұрыс бағдарлануы жылудың қысқы кезеңдегі табиғи сақталуы мен жаз мезгілінде салқындатуға ықпал ететін үй-жайлардың инсоляциясын қамтамасыз етеді.

6.1.4 Энергия тұтынуды үнемдеу үшін ғимарат жылуды сақтаумен және желдетумен (мысалы, ауа қабатты қабырғалар мен шатырлардың жылу өткізбеуі, бір камералы немесе екі камералы әйнек пакеттер, әлсіз жылыту және салқындату) қамтамасыз етілуге тиіс.

6.1.5 Көлеңкеленуді, ғимарат құрылысы кезінде жылу қуатының азаюын қоса алғанда, ғимараттың қатты қызуын болдырмайтын шараларға, сондай-ақ, ең алдымен, ғимарат ішіндегі микроклиматты жақсартатын әлсіз салқындату технологиясын дамыту мен қолдануға назар аудару қажет.

6.1.6 Ғимараттың энергия тиімділігі мақсатында білікті қызметкерлердің тұрақты техникалық қызмет көрсетуі және жүйелерді тексеру арқылы экология, қауіпсіздік және энергетика тұрғысынан жылыту және ауа баптау жүйесінің оңтайлы жұмысын қамтамасыз ету қажет.

6.1.7 Жылыту, желдету және ауа баптау жүйесін жобалаған кезде энергия тиімді техникалық шешімдер, энергия үнемдеуші технология және отын-энергетикалық ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ететін қондырғылар, сондай-ақ экономикалық мақсаттылық пен экологиялық ахуалды ескере отырып, жаңартылған энергия көзі мен отынның жергілікті түрін қолдану қарастырылуы тиіс.

6.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалануға қойылатын талаптар

6.2.1 Автобекеттер ғимараттары пайдалану кезінде үй-жайлардың микроклиматы мен басқа да жағдайларға қойылатын, белгіленген талаптардың табиғи ресурстардың тиімді шығындалуын қамтамасыз ететіндей жобалануы қажет.

6.2.2 Су тұтынуды азайту, айналма және қайталама пайдалану жүйесіндегі су пайдалануды ұлғайту, өнімсіз шығындарды және су шығынын қысқарту, ластанған ағын суларды ағызуды азайту және тоқтату, ағын суларды тазалау сияқты су ресурстарын тиімді пайдалану жөніндегі шаралар есепке алу қажет.

6.2.3 Ағаштарды отырғызу кезінде климаттық жағдайлар, топырақ түрі, жауын-шашын мөлшері, желдің бағыты мен өсімдіктерге техникалық қызмет көрсету есепке алынуы тиіс.

6.2.4 Автобекеттер ғимаратын табиғи ортаны қорғау, қалпына келтіру, табиғи ресурстарды тиімді пайдалану мен жаңғырту, жақын және қашық экологиялық, экономикалық, демографиялық және оларды пайдаланудың өзге де салдары мен биологиялық әртүрлілікті сақтау басымдығын, табиғи ресурстарды тиімді пайдалануды ескере отырып, экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі талаптарды сақтай отырып жол беріледі.

ӘОЖ 725.3

МСЖ 93.040.10

Түйінді сөздер: автобекет, вестибюль, есептік сыйымдылық, жобалау, жолаушыларға қызмет көрсету пункті, алаңдар, автотұрақтар, аумақ, көлік, қолжетімділік, үй-жай.

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ.....	IV
1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ.....	1
2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ.....	1
3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ.....	2
4 ЦЕЛИ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ.....	3
4.1 Цель нормативных требований.....	3
4.2 Функциональные требования.....	3
5 ТРЕБОВАНИЯ К РАБОЧИМ ХАРАКТЕРИСТИКАМ.....	5
5.1 Основные положения.....	5
5.2 Требования по обеспечению надежности и устойчивости зданий.....	5
5.3 Требования по пожарной безопасности.....	6
5.3.1 Общие требования по обеспечению пожарной безопасности.....	6
5.3.2 Требования к эвакуации людей из здания.....	7
5.4 Требования по обеспечению охраны здоровья людей в процессе эксплуатации автостанций.....	8
5.4.1 Требования к размещению и территории.....	8
5.4.2 Требования к объемно-планировочным решениям.....	10
5.4.2.1 Пассажирские и служебно-технические помещения.....	10
5.4.2.2 Перроны и навесы.....	11
5.4.2.3 Проектирование дверей, окон, лестниц и лифтов.....	11
5.4.2.4 Визуальная информация, указатели и схемы.....	12
5.4.3 Требования по обеспечению безопасности при эксплуатации и антитеррористической защиты автостанций.....	13
5.4.4 Санитарно - гигиенические требования.....	13
5.5 Инженерные сети и системы.....	14
5.5.1 Водопровод и канализация.....	14
5.5.2 Отопление, вентиляция и кондиционирование.....	14
5.5.3 Электроснабжение и освещение.....	15
5.5.4 Связь и сигнализация.....	16
5.6 Требования по обеспечению доступности для маломобильных групп населения.....	16
5.7 Требования к охране окружающей среды.....	17
6 ТРЕБОВАНИЯ ПО ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЮ И РАЦИОНАЛЬНОМУ ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ.....	18
6.1 Требования по сокращению энергопотребления.....	18
6.2 Требования к рациональному использованию природных ресурсов.....	19

ВВЕДЕНИЕ

Настоящие строительные нормы «Проектирование автостанций» разработаны согласно Концепции реформирования системы технического регулирования строительной отрасли Республики Казахстан в соответствии с параметрическим методом нормирования.

СН РК «Проектирование автостанций» содержат:

- цели нормативных требований;
- функциональные требования;
- требования к рабочим характеристикам.

Настоящие строительные нормы Республики Казахстан СН РК являются одним из нормативных документов доказательной базы технического регламента Республики Казахстан «Требования к безопасности зданий и сооружений, строительных материалов и изделий».

Приемлемые решения выполнения требований настоящих строительных норм приведены в СП РК 3.03-108-2014 «Проектирование автостанций».

**1.1 ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН****ПРОЕКТИРОВАНИЕ АВТОСТАНЦИЙ****AUTO STATIONS DESIGN**

Дата введения - 2015-07-01

1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ

1.1 Настоящие строительные нормы устанавливают требования к размещению и территории, объемно-планировочным решениям, инженерному обеспечению при проектировании зданий автостанций.

1.2 Настоящие строительные нормы распространяются на проектирование и строительство новых и реконструкцию действующих зданий автостанций, а также пунктов обслуживания и перевозки людей.

1.3 Требования настоящего строительного документа не распространяются на проектирование промежуточных остановок междугородних и пригородных автобусных линий и вокзалов другого назначения.

***2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ**

Для применения настоящих строительных норм необходимы следующие ссылочные нормативные документы:

Технический регламент «Требования к безопасности зданий и сооружений, строительных материалов и изделий», утвержденный постановлением Правительства Республики Казахстан от 17 ноября 2010 года № 1202.

Перечень объектов Республики Казахстан, уязвимых в террористическом отношении, утвержденный постановлением Правительства Республики Казахстан от 28 августа 2013 года № 876.

Требования к системе антитеррористической защиты объектов, уязвимых в террористическом отношении, утвержденные постановлением Правительства Республики Казахстан от 3 апреля 2015 года № 191.

Санитарные правила «Санитарно-эпидемиологические требования к объектам по обслуживанию транспортных средств и пассажиров», утвержденные приказом Министра национальной экономики Республики Казахстан от 27 февраля 2015 года № 156.

Технический регламент «Требования по оборудованию зданий, помещений и сооружений системами автоматического пожаротушения и автоматической пожарной сигнализации, оповещения и управления эвакуацией людей при пожаре», утвержденный приказом Министра внутренних дел Республики Казахстан от 29 ноября 2016 года № 1111.

Технический регламент «Требования к безопасности пожарной техники для защиты объектов», утвержденный приказом Министра внутренних дел Республики Казахстан от 23 июня 2017 года № 438.

Технический регламент «Общие требования к пожарной безопасности», утвержденный приказом Министра внутренних дел Республики Казахстан от 23 июня 2017 года № 439.

СН РК 2.04-01-2011 Естественное и искусственное освещение.

СН РК 3.01-01-2013 Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских поселений.

СН РК 3.03-01-2013 Автомобильные дороги.

СН РК 3.06-01-2011 Доступность зданий и сооружений для маломобильных групп населения.

СН РК 4.01-01-2011 Внутренний водопровод и канализация зданий и сооружений.

СН РК 4.01-03-2013 Наружные сети и сооружения водоснабжения и канализации.

СН РК 4.02-01-2011 Отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха.

СН РК 4.04-07-2013 Электротехнические устройства.

СН РК 5.01-02-2013 Основания зданий и сооружений.

Примечание - При пользовании настоящим государственным нормативом целесообразно проверить действие ссылочных документов по информационному каталогу «Перечень нормативных правовых и нормативно-технических актов в сфере архитектуры, градостроительства и строительства, действующих на территории Республики Казахстан», составляемому ежегодно по состоянию на текущий год и соответствующему ежемесячно издаваемому информационному бюллетеню-журналу. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим нормативом следует руководствоваться замененным (измененным) документом. Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

(Изм.ред. – Приказ КДСиЖКХ от 15.11.2018 г. №235-НК)

3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

*В настоящих строительных нормах применяются следующие термины с соответствующими определениями *(Изм.ред. – Приказ КДСиЖКХ от 15.11.2018 г. №235-НК)*:

3.1 Автомобильный транспорт: Отрасль экономики, основной сферой деятельности которой являются организация и осуществление перевозок пассажиров, багажа, грузов и почты с использованием автотранспортных средств и инфраструктуры.

3.2 Вместимость: Число людей, которое может одновременно разместиться на данной площади с соблюдением нормативных требований.

3.3 Зал ожидания: Место на вокзале, оборудованное для длительного пребывания пассажиров. Одно из важнейших помещений в структуре здания и является неотъемлемой частью автостанции.

3.4 Места обслуживания: Части зданий, сооружений, помещений, зон, организованные и оборудованные для оказания услуг посетителю. Включают в себя рабочее место, место для обслуживаемого, возможно - место ожидания.

3.5 **Навес:** Уличная неутепленная конструкция в виде крыши, расположенная на опорах (столбах), предназначенная для защиты пассажиров от атмосферных осадков и солнечных лучей, радиации.

3.6 **Остановочный пункт:** Обустроенный участок придорожной полосы, предназначенный для остановки автотранспорта для посадки и высадки пассажиров.

3.7 **Перрон:** Часть территории автовокзала или пассажирской автостанции, возвышенная над проезжей частью площадка различной конфигурации в плане с навесом или без него, предназначенная для посадки и высадки пассажиров.

3.8 **Инженерные сети:** Совокупность сооружений и коммуникаций, непосредственно используемых в процессе тепло-, газо-, электро-, водоснабжения и водоотведения.

3.9 **Пост посадки или пост высадки:** Участок перрона, у кромки которого останавливается автобус для посадки или высадки пассажиров.

3.10 **Привокзальная площадь:** Городская площадь или часть площади, примыкающая к автовокзалу, включаемая в его генеральный план, на которой организуются остановочные пункты городского транспорта и стоянки легковых автомобилей, связанные с деятельностью автовокзала.

3.11 **Спринклерная установка пожаротушения:** Автоматическая установка водяного и пенного пожаротушения, оборудованная нормально закрытыми спринклерными оросителями.

4 ЦЕЛИ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ

4.1 Цель нормативных требований

Цель нормативных требований - обеспечение безопасности зданий автостанций, надежности и устойчивости несущих конструкций на всех стадиях их жизненного цикла в целях защиты жизни и здоровья, имущества пассажиров и персонала, предотвращение вероятности возникновения пожара, охраны окружающей природной среды, доступности для маломобильных групп пассажиров, энергетической эффективности и ресурсосбережения при строительстве и эксплуатации.

4.2 Функциональные требования

4.2.1 В зданиях автостанций и автовокзалов должны быть созданы условия для продажи проездных билетов, хранения ручной клади и багажа, обеспечения местами для ожидания, пунктами общественного питания и розничной торговли, комнатой матери и ребенка, услуг по информированию и обслуживанию, безопасных перевозок с посадкой и высадкой пассажиров на территории.

4.2.2 Для обеспечения механической безопасности основания и несущие конструкции зданий должны выдерживать сочетания предполагаемых нагрузок и воздействий, которые они испытывают во время строительства, реконструкции и эксплуатации в течение проектного срока.

4.2.3 В целях обеспечения пожарной безопасности здания автостанций должны быть оборудованы системами быстрого обнаружения очага пожара, оповещения, созданы условия для быстрой и безопасной эвакуации людей из помещений.

4.2.4 Для обеспечения пожарной безопасности на автостанциях должны быть созданы условия по предотвращению распространения очагов пожара внутри зданий и на близлежащие постройки и сооружения.

4.2.5 Эвакуационные пути и выходы административно-бытовых и служебных помещений должны обеспечить возможность безопасной эвакуации пассажиров с детьми при пожаре в безопасные зоны (за пределы здания или внутри здания) в течение необходимого времени.

4.2.6 В зданиях автостанций должны создаваться необходимые комфортные условия во время ожидания, обеспечивающие защиту жизни и здоровья пассажиров в процессе эксплуатации, с учетом благоустройства территории, архитектурно-планировочных решений, санитарно-гигиенических требований.

4.2.7 Прилегающие территории зданий автостанций и пункты обслуживания пассажиров должны быть спроектированы и построены с учетом обеспечения беспрепятственного доступа пассажиров к автотранспортным средствам, включая маломобильные группы населения.

4.2.8 При проектировании зданий автостанций следует предусматривать мероприятия, обеспечивающие безопасность при эксплуатации, создание необходимых условий для маломобильных групп и исключение возможности получения травм людей.

4.2.9 Здания автостанций должны быть спроектированы и построены так, чтобы в течение срока их службы при обслуживании и перевозке пассажиров не создавалась угроза для здоровья человека, связанная с содержанием в воздухе помещений загрязняющих веществ, микроклиматом, освещением, инсоляцией, солнцезащитой, шумом, вибрацией и излучениями.

4.2.10 Инженерные системы в зданиях автостанций должны быть спроектированы и установлены так, чтобы требуемое количество используемой энергии было максимально низким с учетом климатических условий.

4.2.11 При проектировании зданий автостанций следует обеспечить соблюдение экологических (природоохранных) требований, отвечающих санитарно-гигиеническим условиям жизни и труда человека, не вызывающих загрязнение воздушного и водного бассейнов, с максимальной сохранностью природного ландшафта.

4.2.12 При строительстве и эксплуатации зданий и сооружений автостанций необходимо обеспечить охрану окружающей среды, сокращение энергопотребления и рациональное использование природных ресурсов.

*4.2.13 На этапе проектирования автостанций необходимо определить относимость объекта к перечню объектов Республики Казахстан, уязвимых в террористическом отношении и принять меры для выстраивания соответствующей системы антитеррористической защиты объекта согласно Требованиям к системе антитеррористической защиты объектов, уязвимых в террористическом отношении, утвержденным постановлением Правительства Республики Казахстан от 3 апреля 2015 года № 191 (*Дополнен – Приказ КДСиЖКХ от 15.11.2018 г. №235-НК*).

5 ТРЕБОВАНИЯ К РАБОЧИМ ХАРАКТЕРИСТИКАМ

5.1 Основные положения

5.1.1 При проектировании зданий автовокзалов и автостанций должны быть предусмотрены:

- пассажирские, служебные и технические помещения;
- благоустроенные пассажирские зоны вне здания с организацией ожидания пассажиров, продаж билетов, хранения ручной клади, розничной торговли в киосках;
- перроны отправления и прибытия с постами посадки и высадки пассажиров;
- транспортная территория с площадкой межрейсового отстоя, проездами для движения автобусов и постами технического осмотра;
- хозяйственная зона с площадкой для сбора и хранения мусора и пищевых отходов в соответствии с требованиями санитарных правил «Санитарно-эпидемиологические требования к объектам по обслуживанию транспортных средств и пассажиров».

5.1.2 На автостанциях при невозможности обеспечения эффективной кооперации по обслуживанию автобусов с ближайшими автотранспортными предприятиями должны предусматриваться:

- механизированная мойка автобусов;
- средства подогрева двигателей.

5.2 Требования по обеспечению надежности и устойчивости зданий

5.2.1 Несущие конструкции здания, которыми определяются его прочность и устойчивость, а также срок службы здания в целом, должны сохранять свои свойства в допустимых пределах в соответствии с требованиями технического регламента «Требования к безопасности зданий и сооружений, строительных материалов и изделий» и настоящих строительных норм.

5.2.2 При проектировании и расчете несущих конструкций и элементов в зданиях автостанций должны учитываться:

- долговечность;
- эксплуатационная пригодность;
- требуемая несущая способность.

5.2.3 Конструкции и основания зданий автостанций должны быть спроектированы и построены так, чтобы выдерживать комбинации всех нагрузок, которые влияют на их прочность, долговечность и на их эксплуатационные характеристики.

5.2.4 При соблюдении установленных норм несущие конструкции и основания здания должны сохранять свои свойства в течение предполагаемого срока службы.

5.2.5 Основные несущие части и конструкции здания должны оставаться устойчивыми и не разрушаться во время строительства, природных воздействий или реконструкции в течение назначенного времени службы.

5.2.6 Грунты, основания, конструкции и элементы здания должны иметь низкую вероятность появления структурных трещин, перехода в неустойчивое состояние, потери

равновесия, обрушения во время строительства или переделки на протяжении всего срока службы в соответствии с СН РК 5.01-02.

5.2.7 Проектирование оснований с учетом сейсмических воздействий должно выполняться на основе расчета по несущей способности на особое сочетание нагрузок, определяемых в соответствии с требованиями действующих нормативных документов.

5.3 Требования по пожарной безопасности

5.3.1 Общие требования по обеспечению пожарной безопасности

5.3.1.1 Обеспечение пожарной безопасности в зданиях автостанций и автовокзалов должно соответствовать требованиям технических регламентов «Общие требования к пожарной безопасности», «Требования по оборудованию зданий, помещений и сооружений системами автоматического пожаротушения и автоматической пожарной сигнализацией, оповещения и управления эвакуацией людей при пожаре».

5.3.1.2 Тип системы оповещения устанавливается в зависимости от вместимости и от количества этажей здания в соответствии с положениями действующих нормативных документов по пожарной сигнализации.

5.3.1.3 Противодымная защита зданий автостанций и пунктов обслуживания пассажиров должна соответствовать требованиям СН РК 4.02-01. Автостанции должны быть оборудованы централизованной системой оповещения о пожаре.

5.3.1.4 Здания должны оборудоваться комплексом средств пожарной защиты. Все материалы, применяемые в местах большого скопления людей, должны быть огнеупорными или же специально обработанными в соответствии с требованиями действующего документа по пожарной безопасности.

5.3.1.5 Здания и сооружения автостанций должны быть спроектированы и построены так, чтобы пожарные могли должным образом осуществлять работы по спасению пассажиров и работников, защищать собственность и использовать оборудование для тушения и контроля пожара.

5.3.1.6 На каждом этаже зданий автостанций должна предусматриваться схема эвакуации в случае возникновения пожарной опасности.

5.3.1.7 Устройства автоматизированной системы управления инженерным оборудованием и диспетчеризацией необходимо устанавливать в соответствии с действующим нормативным документом по пожарной безопасности.

5.3.1.8 В здании автовокзала должно быть выделено помещение для пожарного поста для размещения первичных средств пожаротушения, индивидуальных и коллективных спасательных устройств, другого инвентаря, который необходим в случае пожара для персонала и службы пожарной безопасности.

5.3.1.9 Кассовый зал и кабины кассиров, зал ожидания и другие помещения длительного нахождения пассажиров, комнаты матери и ребенка, помещения предприятий бытового обслуживания, пунктов общественного питания, медицинского пункта, связи и сберкасс, служебные помещения автостанций должны быть оборудованы современными системами автоматической пожарной сигнализации.

5.3.1.10 Организационно-технические мероприятия по обеспечению пожарной безопасности, системы предотвращения пожара и противопожарной защиты должны производиться в соответствии с требованиями технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности».

5.3.1.11 Пожарная техника и ее размещение в зданиях автостанций должны соответствовать требованиям технического регламента «Требования к безопасности пожарной техники для защиты объектов».

5.3.1.12 Устройство проездов пожарных машин, наружных пожарных лестниц, выходов на кровлю зданий должны соответствовать требованиям действующих нормативных документов по пожарной безопасности.

5.3.1.13 Электрическое оборудование должно быть стойким к возникновению и распространению горения в соответствии с требованиями документов в области пожарной безопасности, утвержденных в установленном порядке.

5.3.1.14 Скамьи в залах ожидания и в других помещениях, краски на стенах, корпусах приборов и оборудовании должны быть изготовлены из нетоксичных трудногорючих или негорючих материалов.

5.3.1.15 Для обеспечения требуемой огнестойкости и снижения пожарной опасности конструкций и их отделки, защиты технологического оборудования, заделки технологических проемов для пропуска инженерных коммуникаций допускается использовать огнезащитные средства.

5.3.2 Требования к эвакуации людей из здания

5.3.2.1 Эвакуационные пути и выходы, лестничные клетки из зданий и помещений кассовых и пассажирских залов, административно-бытовых и служебных помещений должны соответствовать требованиям технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности», и обеспечивать безопасную эвакуацию пассажиров с детьми, при пожаре на безопасные зоны (за пределы здания или внутри него) в течение необходимого времени.

5.3.2.2 При невозможности обеспечить безопасную эвакуацию в течение необходимого установленного времени должны предусматриваться пожаробезопасные зоны.

5.3.2.3 Предельно допустимое расстояние от наиболее удаленной точки помещения в пожаробезопасную зону должно быть в пределах досягаемости в течение нормативно установленного времени эвакуации.

5.3.2.4 Пути эвакуации и выходы из зданий с наличием помещений с массовым пребыванием людей должны обеспечивать эвакуацию людей в целом до наступления воздействия критических значений опасных факторов пожара.

5.3.2.5 При необходимости разделения помещений с большим пребыванием людей на части трансформирующимися перегородками следует предусматривать самостоятельные эвакуационные выходы из каждой части.

5.3.2.6 Число эвакуационных выходов из здания должно быть не менее числа эвакуационных выходов из любого этажа.

5.3.2.7 Предельно допустимое расстояние от наиболее удаленной точки пола помещения до ближайшего эвакуационного выхода должно быть ограничено в зависимости от степени огнестойкости здания и класса по функциональной пожарной опасности, категории помещения по взрывопожарной и пожарной опасности, численности эвакуируемых, геометрических параметров помещений и эвакуационных путей.

5.3.2.8 Для обеспечения безопасной эвакуации людей при пожаре необходимы следующие требования:

- размещение и размеры эвакуационных путей должны быть рассчитаны на максимальное количество одновременно прибывающих пассажиров в момент их эксплуатации;
- аварийные двери должны быть приближены к выходам на открытую зону;
- раздвижные и вращающиеся двери не должны использоваться при эвакуации;
- эвакуационные пути должны обеспечиваться аварийным освещением;
- передача звуковых, а в необходимых случаях и световых сигналов во все помещения здания;
- трансляция речевых сообщений в случае пожара;
- двухсторонняя связь со всеми помещениями, в которых возможно пребывание людей.

5.3.2.9 Эвакуация людей по сигналам оповещения должна сопровождаться:

- включением аварийного освещения;
- передачей специально разработанных текстов, направленных на предотвращение паники и других явлений, усложняющих процесс эвакуации (скопление людей в проходах, тамбурах, на лестничных клетках и других местах);
- открыванием дверей дополнительных эвакуационных выходов (например, оборудованных электромагнитными замками).

5.3.2.10 Управление системой оповещения должно осуществляться из помещения охраны, диспетчерской или другого специального помещения.

5.3.2.11 Пути эвакуации должны быть освещены естественным светом, их ограждения должны иметь повышенную огнестойкость.

5.4 Требования по обеспечению охраны здоровья людей в процессе эксплуатации автостанций

5.4.1 Требования к размещению и территории

5.4.1.1 Автостанции в малых и средних городах следует размещать в центре внутригородских транспортных сообщений. Автостанции и автовокзалы в больших и крупных городах допускается располагать за городом на территории, обеспеченной внутригородскими видами транспорта и удобными выездами на внешние автомобильные дороги.

5.4.1.2 Размещение зданий автостанций и автовокзалов должно соответствовать требованиям СН РК 3.01-01.

5.4.1.3 При решении генерального плана должны быть предусмотрены мероприятия

по организации движения транспорта и пешеходов:

- расстановка дорожных знаков, светофоров и средств визуальных коммуникаций;
- разметка проезжей части и площадки межрейсового отстоя;
- обустройство пешеходных переходов, остановок и стоянок городского транспорта.

5.4.1.4 В городах, имеющих пункты пересечения или примыкания двух или нескольких видов внешнего транспорта, должны проектироваться объединенные автостанции, обслуживающие пассажирские перевозки этих видов транспорта.

5.4.1.5 При проектировании автостанций должно осуществляться выполнение предпроектного этапа работ по оценке градостроительной ситуации, социального климата, социальных последствий размещения этих зданий в предполагаемом районе, по выбору конкретного участка.

5.4.1.6 При проектировании автостанций должно быть обеспечено разделение путей движения автобусов и пассажиров на территории площадей здания автостанции.

5.4.1.7 При организации пешеходных тротуаров их минимальная ширина должна быть спроектирована так, чтобы обеспечить параллельное пешеходное движение в обоих направлениях.

5.4.1.8 Пешеходные дорожки не должны пересекаться или проходить по путям передвижения автомобилей, а также их стоянок.

5.4.1.9 При расположении автостанций должна предусматриваться возможность удобного въезда и выезда к местной дорожной сети, чтобы обеспечить беспрепятственное передвижение транспорта для поставки топлива и товаров.

5.4.1.10 Не допускается размещение пассажирских автостанций и автовокзалов на территориях санитарно - защитных зон.

5.4.1.11 Перроны, проезды, площадки отстоя автобусов и стоянки легковых автомобилей должны иметь твердые покрытия, устойчивые к нефтепродуктам.

5.4.1.12 На территории, примыкающей к благоустроенной пассажирской зоне или к привокзальной площади, следует размещать магазины и павильоны розничной торговли, объекты общественного питания и культурно-развлекательного назначения. Количество и назначение перечисленных объектов определяется согласно требованиям настоящих строительных норм.

5.4.1.13 Для всех функциональных зон и территорий зданий автостанций согласно требованиям действующих нормативных документов и требованиям СН РК 3.01-01 подъезды к зданиям должны иметь твердое покрытие.

5.4.1.14 Зоны отдыха должны предусматриваться и размещаться рядом с пешеходными путями, дорожками и контрастировать с окружающей средой.

5.4.1.15 Для исключения заезда на территорию зданий автостанций постороннего автотранспорта на въездах и выездах с привокзальной площади должны устанавливаться электромеханические шлагбаумы, открывающиеся вертикально. Управление шлагбаумами должно производиться дистанционно с использованием средств видеонаблюдения.

5.4.1.16 На территории и участках (пешеходные дорожки, автомобильные и велосипедные стоянки, автобусные остановки) автостанций должно размещаться оборудование для очистки и удаления снега.

5.4.1.17 Территория и зоны ожидания пассажиров должны функционировать в основном для обслуживания пассажиров автостанций. На прилегающей территории допускается проектировать один или несколько навесов для ожидающих пассажиров.

5.4.1.18 На территории автостанций должны быть предусмотрены стоянки для автомобилей маломобильных групп населения. Стоянки для маломобильных пассажиров следует размещать максимально приближенно к входам в здание.

5.4.1.19 Расчет на прочность дорожного полотна основных полос движения необходимо проводить на многократное воздействие кратковременной нагрузки расчетного автомобиля, укрепленных обочин и различного рода площадок для стоянки автомобилей на однократные и длительные воздействия автомобиля в соответствии с требованиями СН РК 3.03-01.

5.4.1.20 Пересечение с автомобильными дорогами трубопроводов (водопровод, канализация, газопровод и т.п.), линий связи и электропередач, а также иных коммуникаций следует предусматривать с соблюдением требований соответствующих нормативных документов на их проектирование.

5.4.2 Требования к объемно-планировочным решениям

5.4.2.1 Пассажирские и служебно-технические помещения

5.4.2.1.1 Объемно-планировочные решения зданий пассажирских автовокзалов и автостанций должны обеспечивать планировочное разделение зон пассажирских и служебных помещений.

5.4.2.1.2 Помещения автовокзала, площадки и зоны ожидания для пассажиров необходимо проектировать с учетом климатических условий в районе проведения строительства. Все функциональные связи автовокзала должны соответствовать кратчайшим путям следования персонала и пассажиров.

5.4.2.1.3 Общие санузлы следует располагать между основными путями прибытия и отправления пассажиров и обеспечивать входами из пассажирских помещений и с перронов.

5.4.2.1.4 В предприятиях общественного питания в зданиях больших автовокзалов следует выделять торговый зал с раздачей для обслуживания персонала и водителей.

5.4.2.1.5 Не допускается устройство билетных касс за открытым барьером, а также использование конструкций и материалов для устройства полов, приводящих к их охлаждению.

5.4.2.1.6 Расположение диспетчерской должно обеспечивать полный обзор из нее постов прибытия и отправления.

5.4.2.1.7 Кабинет начальника в пассажирских автостанциях следует размещать в примыкании к пассажирскому залу.

5.4.2.1.8 Комнаты кратковременного отдыха водителей следует размещать вблизи диспетчерской и водительской в целях контроля отдыха водителя.

5.4.2.1.9 Комнаты предрейсового медицинского освидетельствования и комнаты кратковременного отдыха водителей следует размещать вблизи водительской.

5.4.2.1.10 Комнату перронных контролеров следует размещать вблизи диспетчерской в примыкании к перронам отправления.

5.4.2.1.11 Комната операторов должна быть обеспечена связью с диспетчерами для передачи документов и информации.

5.4.2.1.12 Комнаты дикторов оповещения, узла связи и информатора радиосправки необходимо размещать в примыкании к диспетчерской.

5.4.2.1.13 Комнату дежурного по вокзалу следует размещать в примыкании к основным пассажирским помещениям.

5.4.2.1.14 Водительская должна размещаться в примыкании к диспетчерской и соединяться с ней проемами для оформления документов.

5.4.2.1.15 Комнаты раскассечивания автоматических касс, подсчета и сдачи выручки водителями (кондукторами) следует размещать в составе кассового блока.

5.4.2.1.16 Помещение инкассаторов следует размещать в кассовом блоке с учетом обеспечения удобства инкассации и должно быть обеспечено отдельным выходом с возможностью подъезда инкассаторского автомобиля.

5.4.2.1.17 Залы ожидания должны размещаться в надземных этажах, сообщающихся с помещениями по обслуживанию пассажиров, привокзальной площадью и перроном.

5.4.2.1.18 В примыкании к зоне буфета должны размещаться его подсобные помещения (доготовочная, мойка посуды, кладовая продуктов, санузел).

5.4.2.2 Перроны и навесы

5.4.2.2.1 Перроны отправления необходимо размещать в максимальном приближении к зданию, обеспечивая кратчайшие пути следования из пассажирских помещений.

5.4.2.2.2 Над перронами необходимо предусматривать навесы шириной, обеспечивающей укрытие при посадке и высадке пассажиров, а также на пути следования их от здания до передней двери автобуса.

5.4.2.2.3 Размеры и конфигурация перронов должны обеспечивать комфортабельное размещение пассажиров в период, предшествующий посадке, удобство при входе в автобус и выходе из него.

5.4.2.2.4 Перроны, укрытия и зоны ожидания должны быть разработаны с учетом обеспечения доступности для пешеходов, безопасности пассажиров.

5.4.2.2.5 На перронах и зонах ожидания должно выделяться пространство для пассажиров и свободного передвижения людей.

5.4.2.3 Проектирование дверей, окон, лестниц и лифтов

5.4.2.3.1 Входные двери должны быть исправными, хорошо подогнанными под дверную коробку и обеспечивать надежную защиту помещений. Входные наружные двери должны проектироваться открывающимися наружу.

5.4.2.3.2 Двухстворчатые двери должны оборудоваться двумя стопорными задвижками (шпингалетами), устанавливаемыми в верхней и нижней части одного

дверного полотна.

5.4.2.3.3 При размещении дверей тамбура необходимо обеспечить удобное и полное закрывание первой двери до начала открывания следующей. По эвакуационным требованиям двери тамбура должны открываться снаружи.

5.4.2.3.4 Прозрачные двери и ограждения следует выполнять из ударопрочного материала. При устройстве на путях эвакуации автоматической или полуавтоматической двери ее следует дублировать дверьми с распашными полотнами.

5.4.2.3.5 Оконные конструкции во всех помещениях должны быть остеклены, на них следует устанавливать надежные и исправные запирающие устройства, при необходимости, они должны оборудоваться техническими средствами охраны.

5.4.2.3.6 При оборудовании оконных конструкций металлическими решетками, их следует устанавливать с внутренней стороны помещения или между рамами, которые должны иметь открывающуюся конструкцию.

5.4.2.3.7 Лестничные клетки должны иметь выходы наружу на прилегающую к зданию территорию.

5.4.2.3.8 Лифты, эскалаторы должны быть легкодоступны и располагаться в вестибюле вблизи от входов в здание. Расположение лифтов, эскалаторов в зданиях автостанций должно обеспечивать быструю и безошибочную пространственную ориентацию посетителей и исключать возможность пересекающихся потоков пассажиров в вестибюлях и коридорах.

5.4.2.4 Визуальная информация, указатели и схемы

5.4.2.4.1 Средства визуальной информации должны быть расположены в удобных точках для распознавания маломобильными группами населения.

5.4.2.4.2 Знаки должны предусматриваться простыми и легкими для чтения, указатели необходимо устанавливать в контрастных цветах.

5.4.2.4.3 Международные символы, указывающие на доступ, должны использоваться для обозначения доступности путей и сооружений.

5.4.2.4.4 На схеме размещения помещений и служб должно быть схематически изображено расположение всех пассажирских, служебных и вспомогательных помещений.

5.4.2.4.5 В целях обеспечения требуемого комфорта и обслуживания пассажиров на территории автостанций, объектах инфраструктуры, в зоне посадочных площадок необходимо устанавливать таблички и указатели путей.

5.4.2.4.6 Цветографическое оформление знаков информационного обеспечения автовокзалов, автостанций и пунктов обслуживания пассажиров должны соответствовать общему интерьеру, обеспечивать четкость и выразительность подачи информации.

5.4.2.4.7 Средства визуальных коммуникаций необходимо предусматривать на автовокзалах и пассажирских автостанциях:

- «Автостанция» - вывеска;
- схема автобусных маршрутов;
- расписание движения автобусов.

5.4.3 Требования по обеспечению безопасности при эксплуатации и антитеррористической защиты автостанций

5.4.3.1 При проектировании и эксплуатации автостанций необходимо свести к минимуму вероятность столкновения между транспортными средствами и пешеходами. Размещение парковочных мест частных автомобилей, такси и автобусов должно быть как можно ближе к подъездам, обеспечивающим удобный доступ к автостанции.

5.4.3.2 В здании необходимо проектировать акустику соответствующим образом, при которых контролируется избыточный шум и вибрация, чтобы пассажиры могли слышать общественные объявления на перронах.

5.4.3.3 В процессе эксплуатации зданий и помещений охранные службы должны организовать общественный порядок и безопасность, а также сохранность багажа и имущества пассажиров.

*5.4.3.4 В целях обеспечения антитеррористической защиты и безопасности при эксплуатации зданий автостанций необходимость оснащения системой и средствами охранной сигнализации, системой контроля и управления доступом, системой и средствами оповещения, телевизионной системой видеонаблюдения определяется по требованиям, установленным в постановлении Правительства Республики Казахстан от 3 апреля 2015 года № 191 (*Изм.ред. – Приказ КДСиЖКХ от 15.11.2018 г. №235-НК*).

5.4.3.5 Оценка безопасности должна проводиться во время процесса проектирования автостанций для выявления любых элементов, которые могли бы непреднамеренно создавать угрозу для общей безопасности в районе автостанции.

5.4.3.6 Активные системы оповещения для безопасности пешеходов должны быть обеспечены на всех проектируемых автостанциях.

5.4.3.7 Система тревожной сигнализации организуется «без права отключения» и должна иметь аварийные источники электропитания.

5.4.3.8 Здания и сооружения автостанций должны быть спроектированы так, чтобы при обычных условиях эксплуатации избежать вероятности получения травм людей или соприкосновения с острыми краями выступающих частей элементов.

5.4.3.9 Вдоль ширины марша открытой лестницы и другими нависающими элементами внутри здания следует устанавливать барьеры, ограждения и т.д.

5.4.3.10 На кромках посадочной стороны перрона следует предусматривать предупредительные сигнальные полосы вдоль краев перрона, а также тактильные средства для пассажиров с плохим зрением.

5.4.4 Санитарно - гигиенические требования

5.4.4.1 В автостанциях должны функционировать общественный туалет, туалеты для персонала и водительского персонала.

5.4.4.2 Покрытие стен и потолков центральных помещений необходимо выполнять из звукопоглощающих материалов.

5.4.4.3 Наружные входы и выходы зданий автостанций необходимо оборудовать воздушно-тепловыми завесами.

5.4.4.4 Перроны, посадочные площадки, павильоны и навесы должны очищаться от мусора, снега и льда.

5.4.4.5 Содержание помещений автостанций и пунктов обслуживания пассажиров должно удовлетворять требованиям санитарно-гигиенической безопасности, предъявляемым к общественным помещениям.

5.4.4.6 Полы должны быть гладкими, с отделкой из водонепроницаемых и нескользящих материалов, содержаться в чистоте и хорошем состоянии.

5.5 Инженерные сети и системы

5.5.1 Водопровод и канализация

5.5.1.1 Водопровод и канализацию автовокзалов и автостанций следует проектировать в соответствии с СН РК 4.01-01, водоснабжение наружных сетей и сооружений - в соответствии с СН РК 4.01-03.

5.5.1.2 Хозяйственно-питьевые и производственные системы водоснабжения должны предусматриваться отдельно.

5.5.1.3 Централизованное горячее водоснабжение необходимо предусматривать для средних, больших и крупных автовокзалов.

5.5.1.4 Главные входы в здания автостанций должны быть оборудованы решетками для очистки ног, установленными над промывными грязеотстойниками.

5.5.1.5 В случае отсутствия возможности подключения воды на автостанциях к системе централизованного горячего водоснабжения должно быть установлено оборудование системы местного нагрева воды.

5.5.1.6 Дождевые воды следует спускать в ливневую канализацию при их скоплении на всех участках.

5.5.1.7 Душевые следует оборудовать кабинами с подводкой холодной и горячей воды.

5.5.2 Отопление, вентиляция и кондиционирование

5.5.2.1 При проектировании систем отопления, вентиляции и кондиционирования в помещениях автовокзалов и автостанций следует руководствоваться требованиями СН РК 4.02-01.

5.5.2.2 Расчетные параметры воздуха в помещениях принимаются в соответствии с требованиями СН РК 4.02-01.

5.5.2.3 Источники тепла и пассивное охлаждение должны использоваться во всех пассажирских зонах, кассовых залах автостанций.

5.5.2.4 Отопление следует проектировать для обеспечения в помещениях расчетной температуры воздуха, учитывая:

- а) потери теплоты через ограждающие конструкции;
- б) расход теплоты на нагревание инфильтрующегося наружного воздуха;
- в) расход теплоты на нагревание материалов, оборудования и транспортных средств;

г) тепловой поток, регулярно поступающий от электрических приборов, освещения, технологического оборудования, коммуникаций, материалов, людей и других источников.

5.5.2.5 Вентиляцию следует проектировать с механическим и естественным побуждением, периодически проветривая помещения.

5.5.2.6 Размещение воздухозаборных камер приточной вентиляции должно исключать возможность поступления в них воздуха, загрязненного высокими концентрациями выхлопных газов.

5.5.2.7 Системы отопления должны быть оснащены приборами для уменьшения требуемого теплового потока в нерабочее время.

5.5.2.8 Системы отопления зданий следует проектировать, обеспечивая равномерное нагревание воздуха помещений, гидравлическую и тепловую устойчивость, взрывопожарную безопасность и доступность для очистки и ремонта.

5.5.2.9 Трубопроводы систем отопления, теплоснабжения воздухонагревателей систем вентиляции, кондиционирования воздуха, воздушного душирования и воздушно-тепловых завес следует проектировать из термостойких полимерных и металлополимерных труб, разрешенных к применению в строительстве в установленном порядке, а также из стальных (кроме оцинкованных), медных и латунных труб.

5.5.2.10 Отопительные приборы не следует размещать в отсеках тамбуров, имеющих наружные двери.

5.5.2.11 Отопительные приборы на лестничной клетке следует присоединять к отдельным ветвям или стоякам систем отопления.

5.5.3 Электроснабжение и освещение

5.5.3.1 Электроснабжение, электротехнические устройства и искусственное освещение следует проектировать в соответствии с требованиями СН РК 4.04-07 и СН РК 2.04-01.

5.5.3.2 Освещенность помещений и инфраструктуры автостанции, пункта обслуживания пассажиров должна соответствовать требованиям СН РК 2.04-01.

5.5.3.3 Наружное освещение автовокзалов и автостанций, привокзальной площади и перрона должно иметь дистанционное управление, а внутреннее освещение помещений, предназначенных для пассажиров - централизованное.

5.5.3.4 Освещение транспортной территории должно обеспечивать отличную видимость для водителей при маневрировании у перрона, в проездах и на кривых. Источники света должны быть расположены так, чтобы исключалась возможность ослепления водителя.

5.5.3.5 Освещение должно быть обеспечено вдоль пешеходных дорожек в целях достижения требуемых уровней освещения для безопасности и комфорта пользователей.

5.5.3.6 Эвакуационное освещение должно предусматриваться в следующих помещениях зданий автовокзалов и автостанций:

- в вестибюлях, кассовых залах, коридорах, переходах, галереях, лестницах, а также в пешеходных тоннелях, в зонах ожидания и на перронах;

- в диспетчерских, радиоузлах, помещениях связи, комнатах матери и ребенка, щитовых помещениях вводно-распределительных устройств.

5.5.3.7 В залах ожидания и коридорах должно быть запроектировано аварийное освещение, у входов и выходов предусмотрены аварийные световые указатели с автономными источниками питания и устройством автоматической проверки их работоспособности.

5.5.3.8 В случаях сбоя питания аварийное освещение должно обеспечиваться на путях выходов для оказания безопасной и организованной эвакуации.

5.5.3.9 Требуемое аварийное освещение должно быть предусмотрено отдельно от источника подачи энергии для зданий автостанций.

5.5.3.10 В коридорах и холлах допускается устройство подсветки компактными люминесцентными лампами, встроенными в пол.

5.5.3.11 В проекте зданий необходимо максимально использовать возможности естественного освещения (атриум, световые полки, отражающие поверхности).

5.5.4 Связь и сигнализация

5.5.4.1 При проектировании систем связи, сигнализации и диспетчеризации инженерного оборудования зданий автостанций принимаемые технические решения должны обеспечивать удобство и безопасность эксплуатации, надежность работы, применение современного оборудования, рациональное использование ресурсов.

5.5.4.2 Пульт управления передающими камерами и видеоконтрольное устройство (ВКУ) следует предусматривать в помещении старшего диспетчера службы организации перевозок, при этом у дежурного по вокзалу должно устанавливаться выносное видеоконтрольное устройство.

5.5.4.3 Расположение видеокамер должно быть скоординировано с расположением другого оборудования, таких как освещение, звуковое оборудование и вывески. Камеры видеонаблюдения должны быть видны для общественности, но не легкодоступны.

5.5.4.4 Закрытая охватывающая телевизионная система должна эксплуатироваться и обслуживаться в центральном диспетчерском пункте.

5.5.4.5 В проект автостанций должен включаться аварийный телефон на территории или вблизи перрона для связи с центральным оперативным центром и аварийно-спасательными службами.

5.6 Требования по обеспечению доступности для маломобильных групп населения

5.6.1 При проектировании автовокзалов и пассажирских автостанций следует предусматривать устройства и мероприятия для обеспечения безопасного передвижения по территории маломобильных групп населения в соответствии с СН РК 3.06-01, их удобного доступа и пользования помещениями в зданиях:

- пандусы при лестницах на входах в здания и при наличии перепадов отметок полов в помещениях;

- двери и тамбуры с размерами, учитывающими проезды инвалидных кресел-колясок и детских колясок;
- устройство пассажирских лифтов при наличии помещений для пассажиров выше первого этажа.

5.6.2 Автостанции и пункты обслуживания пассажиров должны удовлетворять требованиям по обеспечению доступности, безопасности, информативности и комфортности обслуживания маломобильных групп населения в соответствии с требованиями действующих нормативных документов.

5.6.3 В зданиях пассажирских автостанций должно быть не менее одного входа с поверхности земли, приспособленного для маломобильных групп населения.

5.6.4 При проектировании автостанций следует предусматривать установку специального подъемника или лифта, приспособленного для индивидуального пользования маломобильными группами на креслах-колясках.

5.6.5 Входные площадки, лестницы и подъемные устройства для маломобильных групп пассажиров должны быть защищены от атмосферных осадков.

5.6.6 Пандус, служащий путем эвакуации со второго и более этажей должен быть непосредственно связан с выходом наружу из здания.

5.6.7 Все ступени в пределах марша и лестничной клетки, а также наружных лестниц должны быть одинаковой геометрии, размеров по ширине проступи и высоте подъема.

5.6.8 Укрытия и навесы должны быть построены по требованию доступности для маломобильных групп населения и обеспечивать защиту пассажиров от снега, дождя, ветра и солнца.

5.6.9 Перроны должны быть удобны по высоте для посадки и высадки маломобильных групп на кресле-коляске и с нарушением опорно-двигательного аппарата.

5.6.10 Средства информации должны быть доступны для всех категорий маломобильных групп пассажиров. Система информативных средств автостанции должна быть непрерывной, обеспечивающей своевременное ориентирование пассажира, а также однозначное опознание им объектов и мест посещения.

5.6.11 В помещениях и зонах, посещаемых маломобильными группами населения, следует предусматривать дублированную (звуковую и визуальную) сигнализацию, подключенную к системе оповещения людей о пожаре.

5.6.12 В общественном туалете автостанций должно выделяться не менее одной специализированной туалетной кабины для маломобильных групп пассажиров.

5.6.13 В зданиях автостанций должен быть предусмотрен один общественный телефон, доступный для лиц с нарушением слуха и речи.

5.6.14 В целях обеспечения безопасной эксплуатации необходимо устанавливать систему громкой связи, включая спикеры и знаки, чтобы передать информацию маломобильным группам в соответствии с настоящими строительными нормами.

5.7 Требования к охране окружающей среды

5.7.1 При разработке проектов строительства, реконструкции, консервации, демонтажа и сноса зданий должны учитываться нормативы допустимой антропогенной

нагрузки на окружающую среду, предусматриваться мероприятия по предупреждению и устранению загрязнения окружающей среды, а также способы обращения с отходами, применяться наилучшие доступные и ресурсосберегающие технические методы, способствующие охране и восстановлению окружающей природной среды.

5.7.2 Ландшафтные планы должны сохранять природные ресурсы, такие как вода, почва, биологическое разнообразие, энергетические ресурсы, качество воздуха, другие природные ресурсы в интересах общества.

5.7.3 Разработку мероприятий по охране водоемов следует производить в соответствии с требованиями настоящих строительных норм.

5.7.4 При проектировании ландшафта участка необходимо учитывать условия его естественного развития.

5.7.5 С целью предотвращения формирования зон загазованности и их локализации следует разрабатывать планировочные решения зданий автостанций и автовокзалов, учитывающие условия аэрации территорий и обеспечивающие санитарно-гигиенические нормативы качества атмосферного воздуха.

6 ТРЕБОВАНИЯ ПО ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЮ И РАЦИОНАЛЬНОМУ ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ

6.1 Требования к сокращению энергопотребления

6.1.1 Инженерные системы здания должны быть оснащены приборами учета тепловой энергии, холодной и горячей воды, электроэнергии и газа при централизованном снабжении.

6.1.2 При проектировании автостанций необходимо применять в ограждающих конструкциях энергосберегающие строительные материалы, которые способствуют экономии тепла.

6.1.3 При проектировании необходимо предусмотреть правильную ориентацию здания по сторонам света. Правильная ориентация здания способствует естественному сохранению тепла в зимний период и охлаждению в летний, а также обеспечивает инсоляцию помещений.

6.1.4 Для сокращения энергопотребления следует обеспечить теплоизоляцию и вентиляцию зданий (например, стены с воздушной прослойкой и теплоизоляция крыш, однокамерные или двухкамерные стеклопакеты, пассивное отопление и охлаждение).

6.1.5 Необходимо сосредоточиться на мероприятиях, предотвращающих перегрев зданий, включая затенение, сокращение тепловой мощности при строительстве зданий, а также развитие и применение технологий пассивного охлаждения, в первую очередь, улучшающих микроклимат внутри помещений.

6.1.6 В целях энергоэффективности здания необходимо обеспечить оптимальную работу системы отопления и кондиционирования воздуха с точки зрения экологии, безопасности и энергетики путем регулярного технического обслуживания и проверки систем квалифицированным персоналом.

6.1.7 При проектировании систем отопления, вентиляции и кондиционирования воздуха должны предусматриваться энергоэффективные технические решения, энергосберегающие технологии и оборудование, обеспечивающие рациональное использование топливно-энергетических ресурсов, а также применение возобновляемых источников энергии и местных видов топлива с учетом экономической целесообразности и экологической обстановки.

6.2 Требования к рациональному использованию природных ресурсов

6.2.1 Автостанции должны быть спроектированы с учетом того, что при эксплуатации здания установленные требования к микроклимату помещений и другим условиям обеспечивали эффективное расходование природных ресурсов.

6.2.2 Необходимо учитывать мероприятия по рациональному использованию водных ресурсов, такие как сокращение водопотребления, увеличение использования воды в системах оборотного и повторного использования, сокращение непроизводительных расходов и потерь воды, снижение и прекращение сброса загрязненных сточных вод, очистка сточных вод.

6.2.3 При посадке деревьев необходимо учитывать климатические условия, тип почвы, количество осадков, направление ветра, техническое обслуживание растений.

6.2.4 Размещение зданий автостанций допускается с соблюдением требований по охране восстановления природной среды, рационального использования и воспроизводства природных ресурсов, обеспечению экологической безопасности с учетом ближайших и отдаленных экологических, экономических, демографических и иных последствий их эксплуатации и приоритета сохранения биологического разнообразия, экономного использования природных ресурсов.

УДК 725.3

МКС 93.040.10

Ключевые слова: автостанции, вестибюль, расчетная вместимость, проектирование, пункты обслуживания пассажиров, площадки, автостоянки, территория, транспорт, доступность, помещение.

Ресми басылым

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ЭКОНОМИКА МИНИСТРЛІГІНІҢ
ҚҰРЫЛЫС, ТҰРҒЫН ҮЙ-КОММУНАЛДЫҚ ШАРУАШЫЛЫҚ ІСТЕРІ ЖӘНЕ
ЖЕР РЕСУРСТАРЫН БАСҚАРУ КОМИТЕТІ**

**Қазақстан Республикасының
ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ**

ҚР ҚН 3.03–08–2014*

АВТОБЕКЕТТЕРДІ ЖОБАЛАУ

Басылымға жауаптылар: «ҚазҚСҒЗИ» АҚ

050046, Алматы қаласы, Солодовников көшесі, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – қабылдау бөлмесі

Издание официальное

**КОМИТЕТ ПО ДЕЛАМ СТРОИТЕЛЬСТВА, ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО
ХОЗЯЙСТВА И УПРАВЛЕНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫМИ РЕСУРСАМИ МИНИСТЕРСТВА
НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ
Республики Казахстан**

СН РК 3.03–08–2014*

ПРОЕКТИРОВАНИЕ АВТОСТАНЦИЙ

Ответственные за выпуск: АО «КазНИИСА»

050046, г. Алматы, ул. Солодовникова, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – приемная